Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 49. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го БЕРЕЗНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 16, 1982 No. 49. VOL. LXXXIX.

В. Білик переобраний на голову Надгадсонської Округи УНСоюзу

Володимир Білик

Джерзі Ситі, Н. Дж. — В неділю, 7-го березня ц.р., відбулися тут в місцевому УНДомі загальні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу Джерзі Ситі та Байону, які перевибрали Володимира Білика головою цієї Надгадсонської Округи. Разом з ним до Управи були вибрані: Галина Гаврилюк — перший заступник голови, Микола Шеремета — другий заступник голови, Володимир Бутковський — касир, Йосип Зубрицький — секретар, Іван Свищук і Петро Палка — члени, Степан Остро̀вський — голова Контрольної комісії, Меланія Мілянович і Павлина Балутянська — члени Контрольної комісії.

Загальні збори відкрив і ними проводив голова Володимир Білик. Він привітав на початку нарад головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана та представників сусіднього Окружного Комітету в Пассейку, голову Івана Хомка і членів Управи Василя Марущака та Івана Бурнія, а в слід за цим попросив до президії В. Сохана і І. Хомка, а на секретаря зборів — Й. Зубрицького. В. Білик зарядив однохвилинну мовчанку для вшанування пам'яті покійного члена Окружної Управи Василя Воронкевича та других померлих членів Округи.

Протокол з попередніх річних Загальних зборів Округи відчитав Й. Зубрицький і цей протокол прийнято одноголосно із признанням за його точність. Звітування Управи започаткував її голова В. Білик, який спершу поінформував про успіхи членської кампанії у 1981 році, висловлюючи признання наступним відділам за їхні досягнення: Відділові 25 (секретар Квітка Стецюк) — за приєднання 41 члена, Відділові 170 (секретар В. Білик) — 15 членів, Відділові 70 (секретар Микола Шеремета) — 10 членів та Відділові 281 (секретар Мирон Сірий) — 8 членів, які виконали призначені їм квоти, та Відділам 171 (секретар Стелла Раєн) — за придбання 11 членів, 287

(Закінчення на стор. 4)

Влаштовують авторський Вечір І. Смолія

Філядельфія, Па. — Заходом гуртків книголюбів ім. Наталени Королеви і Ліни Костенко тут відбудеться авторський Вечір письменника, поета і редактора Івана Смолія в неділю, 21-го березня, о год. 4-ій по полудні в залі Українського Освітньо-Культурного Центру. В програмі: відкриття — Марія Харина, слово про автора — ред. Ольга Кузьмович. Твори і поезії, крім автора, читатимуть артисти Євдокія Блавацька і Володимир Шашаровський. Сольоспів артистки Лізи Чепіль в супроводі проф. Наталії Котович. Ведуча програмою Людмила Чайківська.

Цей Вечір присвячений появі найновішого нагородженого твору автора під заголовком „Неспокійна осінь" в чепурній оправі Ореста Слупчинського.

Письменник І. Смолій є теж автором популярних творів: „Кордони падуть", „Манекени", „Дівчина з Вінниці", „У зеленому підгір'ї". Після програми — зустріч з автором при чаю і солодкім. Вступ — 3.00 дол.

Інж. Дмитро Кузик помер у Трентоні

Трентон, Н.Дж. — Вночі з п'ятниці на суботу, 13-го березня 1982 року, тут помер нагло на удар серця на 76-му році життя бл. п. інж. Дмитро Кузик, від 14 років редактор місячника „Наш Голос".

Покійний народився 20-го грудня 1906 року в Печеніжині. Початкову і середню школу закінчив в Коломиї, а диплом інженера-будівельника здобув на політехніці у Львові. В Україні був активним членом УНДО і опісля Фронту Національної Єдности, співпрацював в газетах „Вісті" і „Батьківщина". На еміграції в Німеччині був співредактором газети „На чужині". До З'єднаних Стейтів Америки прибув в 1948 році разом з дружиною Дарією з дому Кассіян і родиною.

В ЗСА був активним членом багатьох суспільно-громадських організацій, а останніх 14 років редагував місячник „Наш Голос", орган Асоціяції Українців Америки.

Крім дружини Дарії, бл. п. інж. Д. Кузик залишив в жалобі синів інж. Романа з дружиною Наталкою та д-ра Володаря з дружиною Зореславою.

Панахида буде відправлена в п'ятницю, 19-го березня, в похоронному заведенні Тортер-Кошик при 981 Савт Бранзвик вулиці у Трентоні, о год. 7-ій вечора. Похорон в суботу, 20-го березня, з того ж похоронного заведення до церкви св. Йосафата, де о год. 9:30 буде відправлена заупокійна Богослужба і опісля на місцевий цвинтар св. Марії.

Появився другий том творів В. Ґренджі-Донського

Філядельфія, Па. — Цього року, тут з видавництва Карпатського Союзу, відділ у Вашінґтоні, появився другий з черги том творів закарпатського поета і письменника Василя Ґренджі-Донського. Матеріяли до цієї 278-сторінкової книжки зібрала і упорядкувала дочка автора — Зірка Ґренджа-Донська. Літературною редакцією цієї книжки займався проф. д-р Василь Лев; обкладинка роботи Михайла Михалевича; ілюстрація Юрія Луцика.

Збірник цей вміщає одинадцять поем епосів та історичних повідань поета; з них — п'ять надруковано вперше. В. Ґренджі-Донського було глибоке почування до Закарпатської України — Срібної Землі — і його захоплення героїчним минулим народу цього обширу призвело до епічної творчости, яка радше черпала своє багатство і красу слова з народних леґенд як історичних фактів. В одному з інтерв'ю В. Ґренджа-Донський зазначив: „Люблю епіку й радо написав би цілий цикл епічних віршів. Хотів би я передусім представити героїв з нашої історії в героїчних епосах".

Видавництво цю книжку присвячує цим: „що не вагалися покласти своє життя на жертвеннику Батьківщини". Вкінці цього збірника находяться пояснення до невідомих слів та висловів.

Европейський ринок злагіднив санкції проти СССР

Брюссель, Бельгія. — Амбасадори 10 країн, які є членами Европейського спільного ринку, відбули в четвер, 11-го березня спільну нараду в Брюсселю, на якій вони рішили дуже поважно злагіднити санкції тих країн проти СССР.

Санкції мали бути застосовані як протест і протизахід проти впровадження воєнного стану в комуністичній Польщі, проти радикального обмеження людських і громадянських прав громадян Польщі та проти режиму терору, що його завів польський уряд при московській підтримці. Екзекутивна комісія Европейського спільного ринку випрацювала пропозиції, які охоплювали 3,5 відсотка загального торговельного обороту з СССР, нарада амбасадорів обнизила цю суму до 1,4 відсотка.

Крім такого загального обниження амбасадори рішили деякі товари взагалі вийняти з під санкцій. Одним з головних арґументів прихильників злагіднення санкцій був факт, що ЗСА зовсім не обійняли санкціями вивозу збіжжя до Совєтського Союзу. Злагіднення санкцій проти СССР матиме різні наслідки, як пише міжнародна преса. Насамперед воно внесе додаткові ускладнення у відносини між державами спільного ринку та ЗСА. Злагіднення санкцій буде сиґналом надходячої капітуляції Заходу перед совєтською імперіялістичною політикою. Воно також вдарить морально по польських робітниках, по їхній профспілковій системі „Солідарність" та взагалі по демократичних силах у Польщі. Злагіднення санкцій покаже польським робітникам, що вони ізольовані в демократичному світі та здані на свої власні сили, а заяви підтримки із Заходу є короткотриваючим солом'яним вогнем, на який не можна рахувати.

Злагіднення санкцій має тим більше значення, що рішено його на тлі зростаючого „апізменту" Заходу проти СССР. Західньоевропейські країни не лише рішуче продовжують підготову побудови своїми коштами газопроводу з Сибіру до Західньої Европи, але й збільшують свої кредити на ту справу. Західньонімецька й французька преса поширюють інформації, що Вашінгтон злагіднює своє неґативне становище до побудови того газопроводу.

Отарі Шіук: „Грузини і українці — щирі побратими..."

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. Волянська). — „Грузини і українці — побратими, Україна і Грузія — посестри щирі назавжди", — каже мистець Отарі Шіукашвілі, або скорочено Шіук, і його дружина, піяністка Белла Шіук, на відвідинах у „Свободі" в четвер, 11-го березня, куди вони прибули на розмову перед виставкою цього відомого грузинського маляра в ґалерії Об'єднання Мистців Українців Америки (ОМУА) при 136-ій Другій авеню в Ню Йорку, вже в неділю, 21-го березня, о 1-ій годині по полудні.

Грузинський артист-маляр Отарі Шіук з дружиною Беллою, піяністкою, на відвідинах в редакції.

Відомий і обсипуваний ласками і увагою, як талановитий і досконалий майстер живопису і особливо портрета в Совєтському Союзі, О. Шіук як людина, проте, не був там задоволений з тієї страшної системи. З тієї причини два з половиною роки тому він і його родина (дружина Белла з дому Фрідман і тоді 15-річний син) вирішили скористати з можливости виїзду з-під совєтської влади у вільний світ, назавжди залишивши місто Москву, де проживали.

Тут, у ЗСА, вже з 1979 року, грузинський майстер пензлю далі наполегливо працює над численними своїми полотнами, і ось хоче показати свій доробок і українській публіці, від якої сподівається дружнього відгуку. Інші його виставки пройшли успішно у містах: Ню Йорку, Вашінгтоні, Стемфорді й Джерзі Ситі. Про нього навіть у „Ню Йорк Таймсі" появилися прихильні відгуки, а ширші добрі рецензії були поміщені в деякій етнічній пресі. Мистець відносить себе до „реалістичного напрямку з імпресіоністичним забарвленням", а щедра для нього на похвали преса називає його „найбільш яскравим романтичним реалістом" з-під совєтської займанщини.

Серед сюжетів у О. Шіука переважають загальносвітові, але є група грузинських і українських мотивів, які будуть найцікавішими, здається, для українського глядача, що зможе поглянути на ці 45-50 картин у згаданій виставці від 21-го до 28-го березня включно. В неділю і в суботу години виставки є від 1-ої по полудні до 8-ої вечора, а в будні дні — вечорами, поміж 6-ою і 8-ою годиною.

Гості в редакції розповідають, як дійшло до наміру експонуватися в українській ґалерії. Це був Михайло Черешньовський, невтомний і незаступимий голова ОМУА, який вміє вишукати всіх і вся, хто є вартий уваги в мистецькому світі і хто в якийсь спосіб пов'язується з Україною. І ось тому відбудеться ця виставка, яка включатиме вишукані натюрморти, портрети, романтичні краєвиди і жанрові картини цього універсального — якщо йдеться про вибір тем — мистця.

Сам Отарі Шіук народився в 1921 році біля Тбілісі у Грузії в родині лікарів. Він розпочав свій мистецький вишкіл і Тбіліському мистецькому училищі, бо дуже

(Закінчення на стар. 4)

Мехіко підтримує Кубу й Нікараґуа

Мехіко. — Мехіко вже від довшого часу послідовно пропаґує, щоб акцептувати існуючий комуністичний режим в Нікараґуа та щоб уряд Сальвадору погодився створити коаліційний уряд з лівими партизанами. Президент Мехіко Хозе Льопез Портільйо відбув розмову з двома представниками щоденника „Ню Йорк Таймс", в часі якої він знов висунув ті самі вимоги.

Портільйо сказав: „Я є абсолютно певний, що Куба хоче переговорювати в справі усіх питань, зв'язаних з безпекою ЗСА. На мою думку, було б нерозумно не вичерпати усіх можливостей політичної розв'язки. Проблема ЗСА не є з Нікараґуа, ані з Кубою. Проблема ЗСА є з Совєтським Союзом. Безпека ЗСА буде забезпечена в Середній Америці тільки дорогою осягнення порозуміння з Совєтським Союзом. Американський нарід має право на безпеку, але народи малих країн мають те саме право. Чому не визнати цього за ними? ЗСА, які без сумніву є зразком демократії, не підтримали демократичних режимів у багатьох латинськоамериканських країнах, але радше уряди сильної руки, які контролюють так політичними процесами всередині своїх країн, щоб задоволити закордонні інтереси".

З другого боку Портільйо признав деякі позитивні сторінки в економічному пляні господарської розбудови країн Караїбського простору, що його опрацював Уряд президента Реґена. На думку президента Портільйо ЗСА повинні продовжати ті розмови, які в часі конференції в Канкуні минулого року, розпочав державний секретар Александер Гейґ з віцепрезидентом Куби, а які одначе на тому припинилися. З кубинського боку не було ніякої охоти їх продовжувати, а навпаки всю свою увагу уряд Куби з його часу посвятив на підготову й зміцнювання лівих партизан у країнах Середньої Америки та продовжування підривної роботи проти урядів тих держав. Портільйо висловився, що тепер є „остання шанса" полагодити ті справи політичними переговорами.

У світі

АТАКИ НА АРХИЄПИСКОПА РОБЕРТА РАНСІ, голову Англіканської Церкви в світі, прибирають на силі. В часі його останньої Служби Божої в Ліверпулі група демонстрантів вдерлася до церкви з транспарантами і голосниками і в часі проповіді Архиєпископа обкидала його різними лайками й епітетами, серед них найчастіше повторюваний був „Юда". Демонстранти також заатакували Католицьку Церкву. Причиною тих небувалих виступів, через які Архиєпископ мусів перервати свою проповідь й опустити церкву, є плянована візита Папи Івана Павла II до Англії, яка відбудеться в травні цього року. В часі тієї візити на запрошення Архиєпископа Рансі Папа відвідає різні англіканські церкви, відправить спільні молебні з головою Англіканської Церкви та відбуде важливі наради на екуменічні теми.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ПЛЯНОВО приготовляють комплетну передачу Синайського півострова, частину якого вони вже передали раніше, Єгиптові. Вони ліквідують всі можливі до усунення укріплення, забирають і перевозять на терен Ізраїля будинки, а останньо приступили до перенесення й ліквідації тих ізраїльських осель, які мешканці Ізраїля розбудували, не мавши на це дозволу від своїх урядових чинників. Ізраїльтяни, які побудували ті оселі за часи окупації ізраїльськими військами, розвинули деякі з них до квітучого стану, запровадивши там високе хліборобство та дрібне виробництво, яке відповідає тамошнім кліматичним та іншим умовам. Тепер, не зважаючи на це все, військо все мусить здемолювати, щоб передати єгипетській владі в стані, який ізраїльські частини застали, здобуваючи півострів у війні 1967 року.

СОВЄТСЬКА ВЛАДА РОЗПОЧАЛА ВСІМИ можливими засобами боронитися проти стверджень, що вона вживає проти населення Афґаністану біологічну зброю, як трійливі й інші гази тощо. Вживання тієї зброї заборонене міжнародними умовами й навіть гітлерівська Німеччина не послуговувалася нею в часі Другої світової війни. Зате Совєтський Союз намагається усіми леґальними й нелеґальними засобами підкорити собі афґанців і вживає ту зброю. Совєтські вчені також притягнені до цих заперечень і оправдань. Деякі з них використовують до цього відомий факт, що у гарячому підсонні та при особливих атмосферичних і інших умовах трійливі речовини можуть поставати природнім шляхом. Власне це використовує Москва для свого оправдання. Та це зовсім не пояснює наглої масової смерти людей в якійсь одній околиці.

ІМПЕРІЯЛІСТИЧНІ ПЛЯНИ СОВЄТСЬКОГО Союзу обнімають увесь світ. Де не сягає совєтська збройна сила, там приміщується вигідно аґентура, яка розкладає суспільства й підготовляє ґрунт для дальших совєтських заходів. Забезпечившись на всякий випадок на північному китайському кордоні майже мільйоновою армією, на півдні Китаю Москва будує свої бази, скріплює свою присутність та зброїть своїх сателітів, у першу чергу В'єтнам. При допомозі Москви В'єтнам напав збройно на Камбоджу, прогнав тамошній комуністичний режим, а насадив свій маріонетковий теж комуністичний режим. Збройна боротьба у Камбоджі проти в'єтнамського окупанта та його ставлеників місцевих комуністів триває безперервно. Рівнобіжно з тим Совєтський Союз і В'єтнам розбудовують спільно нові морські й воєнні бази на терені Камбоджі. Одною з таких баз є морська база в Реам, поблизу Компонґ Сом, єдиного доступного для океанічного плавання порту в Камбоджі. Шеф безпеки уряду в Таїлянді повідомив, що роботи над побудовою тієї бази тривають уже декілька місяців, а в міжчасі Москва й В'єтнам збільшують кількість своїх військових і інших дорадників в Камбоджі.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ РІШИЛА ЗАКУПИТИ в ЗСА нову систему підводних ракет для своїх підводних човнів на суму 14 більйонів долярів. Системи ті ввійдуть у вживання під кінець 80-их років. З того часу впродовж 14 років ЗСА будуть доставляти й інсталювати на англійських кораблях частини тих систем. Ракети ті, що їх названо Трайдент 2, будуть одним з найповажніших засобів для втримання европейського миру й безпеки. Речник англійської Лейбор партії в парляменті, Джан Силкін, знавець тієї партії у справах оборони, заявив, що його партія відкличе й уневажнить той увесь проєкт після приходу до влади. Секретар оборони Джан Натт так пояснив потребу придбання тієї системи: „Вибрати таку оборонну систему, яка не переконує аґресора в її справности, або зректися односторонньо тієї здібности боронити себе, яку ми маємо вже три декади, було б непридатним жестом, який збільшив би, а не зменшив небезпеку війни".

Г. ШИЛЮК ПИШЕ ПРО „ПРАВО НА БЕЗПРАВ'Я"

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Шляхами самвидаву на Захід дістався лист українки Г. Шилюк „Право на безправ'я". Зміст листа говорить сам за себе. Доля родини Шилюків маловідома.

Нижче подаємо повний текст цього листа в перекладі з російської мови.

„Право на безправ'я.

Коли я народилася в 1950 році, мій батько вже вспів закінчити 'життєвий інститут'. Так він назвав роки, які провів в тюрмах і таборах.

Не вспіла я дожити до такого щасливого моменту, щоб зрозуміти по-справжньому батьківську любов, як його знову 1951 року кинули в ті 'академічні стіни' строком на два роки.

Моя мати настільки зайнялася клопотами в пошуках помочі в радянських установах, щоб повернути дітям батька (а нас було п'ятеро), що не помітила, як моя старша сестра, якій тоді було п'ятнадцять років важко захворіла туберкульозою. Нестачі в харчуванні, погані умови різко відбилися на її здоров'ї. Мама, спасаючи батька, не змогла спасти ні його від пануючого сваволля 1951 року, ні дочки в розквіті її літ. Ховати нам нашу сестру довелося без батька. Йдучи в тюрму, батько оставляв нас п'ятьох, а повернувшись, поцілував лише чотирьох.

Травми, які довелося переносити, відбилися на здоров'ї цілої нашої родини. Батька я пам'ятаю лише з сивою головою. Він посивів ще в таборах, а йому тоді не було і сорока років.

Мама посивіла не від старости, також у сорок років. Найстарший брат, якому довелося перебрати багато клопотів родини на свої плечі, посивів у двадцять з чимось років. Це — все те, що я змогла винести із спогадів із свого дитинства.

Людина живе мрією і вірою в краще майбутнє. Це додає сили в щоденних труднощах і обов'язках, в горі і невдачах. Мені здавалося, що таких, як я — одиниці, оскільки я ніколи не входила в стан окружаючого середовища. Дитинство пробігло, як сон. Треба було починати уже самостійний шлях, випробувати себе в житті, заробляти на хліб насущний своїми руками.

Виявилося — це справа теж не проста. Знайшовши працю, я була примушена іти на деревообробний завод і працювати у свої неповні двадцять років там, де під силу лише здоровому мужчині. Я працювала на рівні з мужчинами. Правду кажучи, зразу пізнала 'справжню рівноправність' чоловіка і жінки словом, ділом і своїми мозолями. До чого лише людина не привикає?! Час — дібрий лікар і учитель. Научить незбагненне і вилікує від усяких ілюзій. Мене — навчило і вилікувало.

В 1977 році я вийшла заміж за людину близьку і добру. Порівнюючи своє життя з його, я зрозуміла, що багато чого я не бачила у людей, живучи лише своїм життям. Показується, що таких як я, чиє дитинство і чиє життя — темінь ночі, — не одиниці. Вони, ті люди, живуть кругом нас і з нами, повні журби і горя, мовчки несуть свій хрест.

Вася (Василь) — так звуть мого чоловіка — ріс повним сиротою. Батько пішов на фронт захищати землю від загарбників, повний сили і здоров'я, а повернувся калікою, без ноги. Рани, які дістав (його батько), завойовуючи 'краще майбутнє',

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

ГРУПА СЕНАТОРІВ І КОНҐРЕСМЕНІВ, затурбованих розвитком подій на форумі Об'єднаних Націй, винесла резолюцію у якій закликається Адміністрацію президента Роналда Реґена до виходу З'єднаних Стейтів Америки з Ради Безпеки ОН і припинення фінансової допомоги для цієї міжнародної організації, у випадку якщо б Генеральна Асамблея ОН позбавила Ізраїль членства. Політичні спостерігачі кажуть, що в ОН вже віддавна, головно серед африканських і арабських длегацій підтримуваних Совєтським Союзом і його сателітами, є така тенденція усунення Ізраїля, але цим заходом протиставились ЗСА і їхні союзники. Головними авторами резолюції були сенатор Деніел П. Мойниген і конґресмен Джек Кемп.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗСА, ВЗЯВШИ ПІД УВАГУ пересторогу головного лікаря і висліди праць дослідчих інститутів заявили, що Уряд президента Роналда Реґена рекомендуватиме в скорому часі нові більш строгі перестороги для курців, а також підкреслили шкідливість тютюну для здоров'я людини. Д-р Едвард Н. Брандт, заступник секретаря для справ здоров'я в Департаменті здоров'я і громадської обслуги, рекомендує, щоб пересторога вичислювала головні хвороби, причиною яких є тютюн, між ними рак легенів, туберкульоза, астма, народжування недорозвинених дітей тощо.

ПРОФСПІЛКА АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ, зглядно її 290-членна рада погодилася відновити переговори з автомобільною компанією Дженерал Моторс. Також рада директорів названої компанії прийняла постанову про відновлення переговорів, які мали б розпочатися вже в половині цього тижня. Очевидно, головною точкою переговорів будуть платні робітників, забезпечення працею робітників на час тривання договору й інші справи. Президент профспілки Даглес А. Фрейзер заявив, що профспілка і Дженерал Моторс мають вже добрий взірець з переговорів з Фордом і це, на думку Фрейзера, буде дуже допоміжним у переговорах.

РЕСПУБЛІКАНЦІ В НЮЙОРКСЬКОМУ СТЕЙТІ мають клопіт з підібранням кандидата на губернатора. Дотеперішній кандидат на це становище, головний стейтовий контролер Едвард В. Ріґен відтягнув свою кандидатуру і заявив кореспондентам, що старатиметься про перевибір на теперішній пост. Причиною відтягнення, кажуть його приятелі, був брак ентузіязму серед республіканських лідерів його особою і нерішучість керівництва Республіканської партії. Консервативне крило партії взагалі відмовилося підтримувати Ріґена з двох причин: за його дещо ліберальні погляди на багато справ і з переконання, що він не є ефективним конкурентом для демократичного кандидата, яким правдоподібно буде теперішній посадник Ню Йорку Едвард Кач.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ КАЖУТЬ, ЩО посадник Лос Анджелесу Том Бредлі, який має охоту кандидувати на губернатора каліфорнійського стейту, оминає покищо товариства теперішнього губернатора Едмунда (Джеррі) Бравна, який на протязі семилітнього урядування на цьому становищі і двократної спроби здобути номінацію на президента ЗСА, „придбав" чимало ворогів і Бредлі не хотів би, щоб вороги Бравна стали його ворогами. Е. Бравн, як відомо, проголосив свою кандидатуру на сенатора і старатиметься про номінацію Демократичної партії на це становище, яке він вважає більш вигідним для пізнішої кандидатури на президента ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пересунення уваги ЗСА

У минулому тижні державний секретар Александер Гейґ інформував Комісії закордонних справ в обох палатах Конґресу про актуальну міжнародну ситуацію і — за твердженням преси — на задньому пляні його звіту стояв Середній і Близький Схід, зате найбільшу увагу він присвячував справам Середущої Америки. Це маленькі державки, про які ще недавно малохто знав щось більше, як їхні назви і найзагальніші відомості про підтропічний клімат і тамошні пальми. Раптом цей середущо-американський обшир американського континенту й Караїбського моря опинився у центрі уваги і Гейґ з'ясував причину цієї уваги дуже просто й логічно: це найближче сусідство З'єднаних Стейтів, і коли американська розвідка та інші джерела авторитетної інформації ствердили, що Совєтський Союз безпосередньо та посередньо руками підлеглої йому Куби, котра з черги послугується марксистами з Нікараґуа, намагається перетворити Ель Салвадор на чергову комуністичну країну, — то це схвилювало і налякало Вашінґтон.

Ель Сальвадор, як уже не раз була про це мова на сторінках „Свободи", — країна величиною одного стейту Массачусетс з населенням несповна п'ять мільйонів душ — соціяльно, економічно й культурно відстала. Осягнувши у 1821 році державну незалежність від Еспанії, стала зразу ж тереном експлуатації власною клікою багатіїв, які захопили в свої руки плянтації кави й цукру та завели насправжню панщину для автохтонного селянства. Це створило прегарний ґрунт для комуністичної пропаганди. Але одвертий бунт селян закінчився масакрою кругло 20,000 збунтованих селян.

Проте неспокій у цій малій латинській країні не припинився і тепер дійшов до того ступеня, коли став одною із міжнародних приповідкових бочок пороху, вибух якої може запалити полум'я третьої світової війни. Річ у тому, що не йдеться про один Сан Сальвадор, а про похід імперіялістичного комунізму почерез Ель Салвадор до Панамського каналу і до Мехіко. Тепер у Мехіко є невтральний, дещо „рожевий" режим, який приятелює з Кубою Фіделя Кастра, і Нікараґуа, яка стала помостом для достави зброї марксистським партизанам в Ель Сальвадорі. Американські керівні кола схвильовані таким розвитком подій, і президент Реґен та державний секретар Гейґ заявили кількакратно, що вони вживатимуть „усіх можливих засобів", щоби не допустити до перемоги марксистських партизанів. Однаково Реґен, як Гейґ заперечують, наче б Уряд плянував висилати туди американське військо, але ліберальні конґресмени й сенатори, плюс прерізні ліберальні організації з Американцями для демократичної акції у проводі, зняли крик, що Уряд штовхає Америку у „другий В'єтнам". Очевидно, це нісенітниця: В'єтнам лежав за тисячі миль від Америки, Ель Сальвадор та інші латино-американські країни — під боком Америки. Війну у В'єтнамі повела Америка, щоб не допустити до скомунізування Південної Азії. Допомога коаліційному урядові президента Хозе Наполеона Дуарте в Ель Сальвадорі проти комуністичних партизанів має на цілі не допустити комунізму, підлеглого Москві, на порозі до З'єднаних Стейтів.

Не йдеться про сам Ель Сальвадор, а про Нікараґуа, Ямайку, Ґондурас, про ввесь обшир Караїбського моря. Американський Уряд підтримує згаданий режим у Ель Сальвадорі щодо конечности переведення соціяльно-економічних реформ, в першу чергу аграрної реформи, та культурного піднесення, щоб не було в країні близько половини неграмотного населення. Мехіканський президент Хозе Льопез Портілльо лявірує поміж комуністичною Кубою і демократичною Америкою. Він зголосив готовість посередництва в конфлікті довкола Ель Сальвадору. Президент Реґен промовчав ту пропозицію, але недавно державний секретар Александер Гейґ стрінувся в Ню Йорку з мехіканським міністром закордонних справ Хорґе Касанєда на чотиригодинній розмові. Подробиць не проголошено, за вийнятком загального ствердження, що розмова була „конструктивна і сердечна". Заповіджено дальші наради названих двох державних мужів. Якщо прийшло б до політичної розв'язки, такої, щоб комуністи не дійшли до влади в Ель Сальвадорі, то було б добре, — проте всі дотеперішні компроміси з комуністами кінчалися ламанням комуністами таких договорів і комуністичними переворотами. Можна потішатися фактом, що президент Реґен, Гейґ та ввесь теперішній американський Уряд здають собі справу з цього, що таке комунізм і його імперіялістичний розгін із нехтуванням всякої етики і всіх міжнародних норм.

Степан Левчук

ЧИТАЮЧИ ПРОТОКОЛИ РІЧНИХ НАРАД...

У кількох минулих тижнях між читачами „Свободи" і членами Українського Народного Союзу та всією українською громадою в Америці і Канаді багато було розмов і дискусій з приводу публікованих аж у кільканадцяти числах протоколів з нарад Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці від 8-го до 12-го червня 1981 року.

Така спеціяльна увага до протоколів УНСоюзу, на які в минулому звертала увагу тільки частина членів, у цьому році була не випадкова. Бо справді рідко доводилося читати протоколи з такими, далекими від істотних справ організації, і такими непогамованими щодо форми виступами частини членів Головного Уряду проти членів Екзекутиви.

Шокуюче для кожного читача і для союзовця переживання приніс уже перший протокол з вступних нарад, коли після того, як головний предсідник д-р Іван Флис відкрив святочно наради, по попередній молитві, проведеній о. митратом Степаном Біляком, голова Контрольної Комісії д-р Богдан Футей поставив запит: „...чи це не було б на місці, якщо б перед початком нарад члени Головного Уряду могли побачити лікарське свідоцтво про стан здоров'я головного предсідника, тобто, чи він здібний проводити цими нарадами і чи він може вернутися до цих функцій, які він сповняв перед його недугою?"

Чутки про цей небувалий, безпрецедентний у своїй жорстокості виступ д-ра Б. Футея продісталися з Союзівки в громаду ще минулого року, але не хотілося вірити, що таке могло статися. Адже і союзове членство і вся громада була глибоко схвильована з приводу несподіваного занедужання головного предсідника УНСоюзу, все бадьорого, повного енергії і завзятости, популярного в громаді її визначного і визнаного лідера, який своїм віком і іміґрантсько-поселенською біографією щасливо поєднує в собі всі дані людини, яка близька і „старій еміґрації", бо прибула до Америки ще перед Другою світовою війною і ввійшла в американське суспільне і політичне життя, з знанням мови і побуту, з професійним стажем і гарною зовнішньою презентацією, і яка рівночасно знаходить спільну мову з „новою еміґрацією", бо пам'ятає з юних літ рідний край і знає однаково добре і країну своїх батьків, її мову, побут і проблеми. Тому так аж уявлялося, як привітають члени Головного Уряду свого головного предсідника, який таки не піддався недузі, який між ними, ще знесилений ударом, але вітає всіх на нарадах тією усмішкою, якою вітав членів Американського Конґресу і всю країну, вернувшись із обіймів смерти, президент Реґен. Пам'ятаєте, як вітали Президента? Як підводилися з місць в оваціях, як довгими хвилинами не втихали оплески, і на очі багатьох — чи це були республіканці, чи демократи — тиснулися сльози!

Як привітано повернулого зі шпиталю президента — головного предсідника Українського Народного Союзу, — написане чорне по білому в протоколах цієї організації... Цей запис залишиться і для майбутніх поколінь, як сумний доказ того, до якого низького морального і культурного рівня докотилася частина нашої громади на початку вісімдесятих років XX століття в Америці, як партійні пристрасті затемнили уми людям, затерли в них почуття людяности і всякої пристойности.

Зрозуміло, що при такій настанові частини членів Головного Уряду, річні наради Головного Уряду на нашій чудовій Союзівці на протязі п'ятьох днів набирали раз-у-раз характеру не ділових нарад над діяльністю і добром організації, але характеру якогось політичного мітинґу з постійними довгими промовами, зневагами й інвективами проти політичних противників, аж до демонстративного відкинення, чи там неприйняття частиною членів Головного Уряду, звітів Екзекутиви, і пропозицією д-ра Аскольда Лозинського висловити „вотум недовір'я" вужчій Екзекутиві „за скандальну організаційну працю" — як це він висловився — і спеціяльне „вотум недовіря" для головного предсідника, що й зроблено формальним голосуванням, в якому, — як написано в протоколі в „Свободі" з 3-го лютого 1982 року, — „14 голосувало за прийняттям звітів, а 11 голосувало проти прийняття, вимагаючи, щоб їхні імена були подані в протоколі нарад. Це були: Анна Гарас, Текля Мороз, Євген Репета, Мирослав Кальба, Василь Дідюк, Микола Хоманчук, Роман Куропась, д-р Аскольд Лозинський, Михайло Сорока, д-р Богдан Футей і проф. Іван Телюк".

Які ж то страшні промахи зробила теперішня Екзекутива УНСоюзу, щоб дати такий різний засуд її діяльності? Чи це були якісь надужиття; чи не виконували члени Екзекутиви своїх обов'язків; не старалися з усіх сил, часто в довгі позаурядові години, в роз'їздах в терені, у шуканні нових методів діяльности у нових обставинах причинитися до розбудови організації? І що таке сталося, що спонукує частину членів Головного Уряду спеціяльно вимагати, щоб їхні імена були подані в протоколі, ніби вони не беруть за те відповідальности?

Про свою діяльність звітувала Екзекутива від минулої Конвенції щомісячно, звітувала квартально і звітувала щорічно. Підсумки за останній рік дано на цих річних нарадах. Чи такі вони неґативні? Де тут якісь більші промахи чи недотягнення? Адже Головна Канцелярія під досвідченою рукою головного секретаря Володимира Сохана працювала справно в полагоджуванні всіх справ і формальностей, листування, звітів, контакту з секретарями, — і за те годилось би дати похвалу і признання.

Фінанси установи під вмілим керівництвом Уляни Дячук представляються добре, не зважаючи на те, що УНСоюз ввійшов у період економічної кризи в країні і захитанням фінансової системи, з поважним заборгуванням у зв'язку з побудовою будівлі УНС, — господарка в інвестиціях розумна, заборгування маліють, винайнято всі поверхи Будівлі, продано старий будинок, є перспективи поліпшення білянсу.

(Продовження буде)

Михайло Кучер

ПАНУЮЧА ЕЛІТА В СССР

Пропаганда в СССР має просту, але діючу формулу — якщо брехню повторювати багато разів, вона викликає в людині рефлекс — спочатку спротив, а потім поневолює людину.

Наївні люди в СССР, а таких не бракує, вірять, що живуть справедливо і навіть розумно. Люди, яким в житті нічого не залишилось, вірять, що совєтський уряд має програму, і якщо людина належить до такої програми, вона має значення в суспільстві, незалежно від знання, здібностей і національности.

В СССР є кілька упривілейованих груп. До еліти першої групи належать артисти, художники і спортовці. Далі слідує еліта наукова, технічна і промислова. Критерій приймання залежить від величини льояльности до режиму та невміння чи небажання самостійно думати.

Найвищим вважається третій рівень еліти — партійна, дипломатична, воєнна і поліційна — КҐБ. Вона „закрита". Приймання провадиться на основі соціяльного походження і національности. Щоб туди увійти, не досить талановитости. Зовсім навпаки — творчий дух і самостійність думки виключені. Ця еліта не має засад (принципів). Треба байдужо, не думаючи виконувати накази зверху.

Всі ступені еліти об'єднані бажанням затримати привілеї та підтримувати політичний режим у цілій його структурі.

Еліта пов'язана родинними зв'язками, суспільним становищем, привілеями і заможністю, або навіть багатством. Діти еліти звичайно, але не завжди вибирають професію батьків. Серед військових професію батька вибирає 49 відсотків, серед дипломатів — 19 відсотків, серед партійних робітників — тільки 0.9 відсотка.

Інколи помічаються зміни в бік дипломатичної кар'єри — аж 38 відсотків, наукову кар'єру за батьками вибирає 29 відсотків, художню — сім відсотків. Кар'єра військова втрачає притягальність, і в 70-х роках її вибрало тільки два відсотка за соціологічними даними 70-их років. Пізніше такі досліди припинено.

Чому діти партійних робітників мало вибирають кар'єру батьків, — виявити неможливо. Це становище не користується повагою. Ні одна дитина або онук членів ЦК КПСС не вибрав професію батька чи діда. Навіть діти Брежнєва пішли іншим шляхом. Син вибрав торгівлю, а дочка стала „старшим" науковим працівником Інституту вивчення ЗСА. Як це вплинуло на знання Брежнєва про ЗСА, — досі невідомо.

Старші партійні працівники признавались, що зробили помилку. Треба було вибрати якусь іншу професію.

Совєтська еліта стримить ізолювати своїх дітей від народних мас. Для дітей еліти створено спеціяльні школи. Вчать там на кількох мовах. Це школи музичні, математичні і художні, не згадуючи дипломатичних. Попасти туди пролетареві практично неможливо, себто дитині робітника — представника „переможного" пролетаріяту, або колгоспника. Діти еліти у таких спеціяльних школах складають 79 відсотків, у Москві — 81 відсоток, в Ленінграді — 72 відсотки, у Києві — 74 відсотки, в Тбілісі — 84 відсотки.

У таких школах кляси менші, вчителі кращі, будинки шкільні добрі. Такі школи пов'язані з університетами, а мати вищу освіту в Совєтському Союзі хоче дуже багато. 92 відсотки випускників таких шкіл приймають в університети поза конкурсом. Наприклад, 1971 року у Вищу дипломатичну школу, в Інститут зовнішньої торгівлі та в Інститут міжнародних відносин з числа 870 бажаючих прийнято 312 осіб, дітей відповідальних партійних робітників, 210 дітей вищої бюрократії, 180 дітей вищих військових, 50 дітей академіків і професорів, і тільки восьмеро дітей робітників і селян.

І ще одно цікаве — за даними 1971 року у таких школах було 78 відсотків росіян, 13 відсотків українців, 7 відсотків білорусів і тільки один відсоток балтійців. Туди традиційно тепер не приймають жидів, татарів, молдаванів, узбеків і таджиків.

У цих школах виховують характер майбутнього керівництва і керівника. Він зі школи виходить зарозумілий і безпринципний. Ви-

(Закінчення на стор. 3)

З господарського життя

Торгівля золотом у великій мірі є таємницею для суспільства, хіба тільки ціни та інші загальникові дані про неї дістаються до публічного відома. Тому тим більше докладні інформації є цікаві для пересічного громадянина. Вже від якогось часу засоби масової інформації повідомляють, що Совєтський Союз дає на ринок більші кількості золота. Але скільки, ніхто не міг сказати. Щойно тепер державний секретар ЗСА Александер Гейґ подав точніші дані про те, призбирані американськими і іншими службами. На одному зі своїх переслухань в комісії американського Сенату Гейґ подав, що Совєтський Союз вже від довшого часу продає на ринках вільного світу по 60 тонн золота щодругого місяця. Вийнятком був місяць січень 1982 року, коли Москва продала значно більше золота від дотеперішньої кількости. Є це, очевидно, тільки частина совєтського золотого скарбу, який доповнюваний щорічною продукцією, що сягає 300 тонн річно. Одначе при теперішній масовій випродажі того золота його запаси в державних скарбницях СССР мусять швидко маліти.

Консервативний уряд Англії представив парляментові бюджет на наступний рік. Парлямент, а ще більше публічна опінія Англії й преса очікували того бюджету, щоб зорієнтуватися, чи і наскільки економічна політика прем'єра Марґарет Тачер улягає змінам. Представлений проєкт не пропонує якихсь дальшейдучих змін. Уряд прем'єра Тачер зменшує дещо деякі податки та видатки уряду, але не узгляднює тих змін, що їх вимагала опозиція для зрушення англійської господарки з мертвого пункту, для піднесення господарської активности та зменшення числа безробітних, яке осягнуло рекордову в історії Англії висоту 3,000,000. Проєкт бюджету уряду узгляднює якоюсь мірою потреби, безробітних, бо підносить для них соціяльно ставки. Одначе ті концесії уряду зовсім не задоволили опозиції. майкл Фут, лідер опозиції заявив: „Уряд консерватистів не розуміє величини катастрофи, яка впала на нашу країну й на наш нарід".

У розгарі зростаючого конфлікту між ЗСА та Нікараґуа і її союзниками, Кубою та СССР, міжнародний банковий синдикат погодився дати 130 мільйонів позички Нікараґуа. В цю позичку мали б включитися американські банки. Але Уряд ЗСА має застереження до цього, через що американські банки отягаються, а закордонні — на них натискають.

Обнижування відсоткової стопи в ЗСА викликує різні оцінки й почування. Адміністрація й особисто президент Роналд Реґен задоволені, що, згідно з їхнім попередженням та згідно з їхньою політикою, обнижується відсоткова стопа. Цим самим зменшуються кошти інвестиційних кредитів, без чого немає можливостей виходу зі сучасного господарського застою. Обниження відсоткової стопи Уряд Реґена вживатиме як арґумент для схвалення Конґресом його проєкту бюджету. Власне в цьому пункті є розходження з тими сенаторами, що хотять далекойдучих змін у бюджеті, і тому всякий арґумент і факт в користь бюджетовому проєктові їм не по дорозі. В користь Президента працює також поважний спад інфляції. Але зате це також ослаблює тиск за зменшення бюджетового дефіциту. Пол Вокер, предсідник Федеральної ради резерв звернув увагу на постійну небезпеку завеликого державного дефіциту й тому він вимагає, щоб Конґрес перевів консеквентну акцію за обниження того дефіциту. Одначе в Конґресі в цій справі існує розбіжність думок. Поділ думок зовсім не йде по партійній лінії, а через обидві партії, в яких одні члени погоджуються з дефіцитом, а інші вимагають його зменшення за всяку ціну.

Федеральна корпорація забезпечення депозитів робить заходи, щоб створити кращі передумови для злиття банків і ощадностевих товариств. Деякі щадниці й позичкові товариства та банки станули на грані невиплатности і їх треба за всяку ціну рятувати, бо йдеться про найбільші того роду інституції у ЗСА. першою серед них, що стоїть перед безпосередньою небезпекою невиплатности є Ню Йорк Банк фор Сейвінґс, який має активи 3,5 більйона долярів, але втрати якого в кінцевому кварталі минулого року винесли 34,7 мільйона долярів, через що його резерви впали до мінімального стану й таким чином вже недалекий час, коли він може стати невиплатним. Цілий ряд банків і щадниць, які з успіхом переходять через існуючу кризу, хотять викупити загрожений Ню Йорк Банк фор Сейвінґс, але різні формальності й приписана процедура це ускладнюють. Тому федеральна корпорація опрацьовує такі зміни, які облегшили б переводження таких злук двох, чи більше загрожених щадниць.

У загальновідомій державній фінансовій інституції — Смолл Бизнесс Адміністрейшен, яка допомогла дуже багато в підношенні й поширюванні малих підприємств, викрито великі надужиття. Інституція та виплатила 178 мільйонів долярів, які неоправдані, а частина цієї величезної суми опинилася у руках зорганізованого злочинства.

Анна Власенко-Бойцун

ВІРУЮЧИЙ ШЕВЧЕНКО

1

В останньому десятилітті у СССР у рамках русифікації проходить безпощадна фальсифікація історії, літератури і мови поневолених Москвою народів під гаслом „злиття народів" і творення „совєтської людини" з особливо нищівним наступом на українську культуру, самобутність і літературу.

У тій хитро осмисленій Москвою кампанії нищать і перекручують не лише історичні факти, але фальсифікують найкращі літературні твори, викривлюється погляди й ідеологію українських поетів, письменників і політичних діячів, представляючи їх як прихильників чи вислужників Москви, атеїстів чи комуністів, хоч вони такими ніколи не були, а про комунізм в часі свого буття і не чули.

Саме такі методи застосовано в сучасній совєтській інтерпретації творчости Тараса Шевченка. Знеславлювання нашого поета досягло своєї кульмінаційної точки в 1978 році, коли то в культурному центрі Західньої Европи — Парижі поставлено пам'ятник Шевченкові з метою представлення його як пролетарського божка, щоб таким способом принизити його та зірвати авреолю національного пророка і борця за волю України. А в наступному 1979 році появилось ряд праць і статтей з нагоди чергових, вже 335-літніх роковин „воз'єдінєнія", представляючи Шевченка як прихильника Переяславського договору, тобто „союзу рівного з рівним", з метою використання авторитету Шевченка для баламучення молоді, будь то поет схвалював цей договір Богдана Хмельницького з Москвою, хоч немає найменшого сумніву, що Шевченко осудив його і вважав за найбільше лихо, про що поет виразно пише в чотирьох своїх поезіях: „Розрита могила", „Суботів", „Великий Льох" і „Якби то ти, Богдане п'яний".

Оце протимосковське наставлення поета не подобається совєтам так само, як воно не подобалось російським аристократам, за що Шевченко карався десять років. Тому вони наказують київським академікам фальшувати твори й ідеологію Шевченка та представляти його як прихильника Москви, пролетарського борця, а в додатку атеїста. Саме цей останній наклеп хотіла б я в цій статті опрокинути, бо над двома першими вже дискутували і спростували еміґраційні літературознавці, Ю. Бойко, і журналісти — Л. Луців.

Фальшування релігійного світогляду Шевченка найбільше популярне в підкореній Україні, на що вказують вже самі заголовки пропагандивних статтей „Шевченко — войовничий атеїст" пера І. П. Головахи, „Атеїстичні погляди Т. Г. Шевченка — В. Федорчука, та ряд статтей М. Новикова для студентів „Атеїстичні погляди Т. Г. Шевченка", „Атеїзм Шевченка", „Тарас Шевченко — палкий борець проти релігії".

А „заслужений" професор Я. К. Волинський і відповідальний редактор „Історії української літератури XIX століття"— підручника, виданого „кафедрою української літератури Київського Державного Педагогічного Інституту ім. О. М. Горького, для студентів філософічних факультетів університетів і педагогічних інститутів" — з легкої руки стверджує, що Шевченко — „це богоборець", що намагається вирвати маси з-під впливу релігії" (стор. 456). І фальшуючи факти, пише:

> ...В період збірки „Три літа" відбувається дальше зростання його матеріялістичного світогляду. Боротьба проти ідеалізму, зокрема проти християнської релігії як ідеологічної зброї експлуататорів, була для Шевченка невід'ємною складовою частиною боротьби за визволення мас від гніту самодержавства й кріпосництва. Він стає войовничим атеїстом, який викриває основи релігії як засобу одурювання трудящих гнобителями. (Стор. 435).

А це вже вершок неправди, бо саме в тому часі кристалізувався в поета ідеалістично-християнський світогляд, на що вказують такі поеми як „Посланіє", написане в апостольському дусі з епіграфом зі Соборного посланія (від Іоана). „А кто речеть, яко люблю Бога, а брата своего ненавидить, лож єсть"... (гл. IV, ст. 20) і в якому поет докоряє українцям за нелюбов брата, тобто невиконування другої головної заповіди любови, або „Сон", знову епіграф від Іоанна (гл. XI ст. 17) „Приміть духа правди", вкінці „Кавказ", в якому Шевченко з обуренням п'ятнує захланність, вбивство, імперіялізм і фарисейську побожність московської церкви:

> *...І перед образом Твоїм*
> *Неутомленнії поклони —*
> *За кражу, за війну, за кров, —*
> *Щоб братню кров пролити просять,*
> *І потім в дар тобі приносять*
> *З пожару вкрадений покров!!...*
>
> *(„Кавказ")*

Не читав проф. Волинський, як виходить, збірки „Три літа", не читав, не розумів, або за ціну свого становища осквернив найкращого сина своєї Батьківщини.

Тому метою цієї статті є не лише опрокинути твердження совєтських „шевченкознавців", але також презентація Шевченка не як поета чи національного генія, але як людину-віруючого і практикуючого християнина, що в своєму житті і своїй творчості кермувався головними заповідями любови Бога і любови ближнього, особливо свого земляка — „меншого брата" та повсякчасно плекав християнські чесноти: віру, надію і любов, сповняв церковні заповіді, бо кожного року сповідався, причащався і постив.

Вже від дитинства Шевченко був знайомий із св. Письмом, особливо з „Псалтирем", що став конечним засобом першого заробітку сироти Тараса, про що поет згадує в своїй „Автобіографії", а його перші дитячі малюнки були теж з релігійною тематикою, про що поет згадує в поемі „А. Козачковському".

А коли Шевченка викупили з кріпацтва, в найщасливішому періоді свого життя, поет не забуває ані Бога, ані свого брата, як це часто роблять люди і що стверджує наша народна мудрість: „Коли тривога, то до Бога", Шевченко саме тоді допомагає рідні та пише братові:

> ...Слава Богу милосердному, жив і здоров, учуся малювать. Коли трапиться, зароблю гроші. Оце на тім тижні заробив трохи, то й Тобі посилаю (25 руб. асг.). А коли буде більш, то ще пришлю. Так от бач живу, учусь, нікому не кланяюсь і нікого не боюсь, окроме Бога...
>
> (Листи, том X, В-во Денисюка, стор. 11).

(Продовження буде)

ПОЖЕРТВИ
НА СПЕЦІЯЛЬНИЙ ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ В ПОЛЬЩІ

Листа ч. 3

Пожертви, переслані до Головної Канцелярії УНСоюзу:

Д-р Богдан Мриц	50.00
Мирослав Прокоп	50.00
Оксана Рак	25.00
Евген Бутчан	25.00
Аріядна де Василь	20.00
Ольга Пал	10.00
Антін Шийка	5.00
Д-р Анна Чопек	5.00
Разом:	**190.00**

Відділ ч.19 УНСоюзу:

Р. Голіят	10.00
Р. Олесницький	10.00
Григорій Божик	10.00
М. Клюфас	5.00
Разом	**35.00**

Відділ ч.22 УНСоюзу:

Олена Олек	10.00
Василь Здеблик	10.00
Анна Кейген	10,00
Данило Бардиґула	5.00
Евген Воловник	5.00
Ярослав Хлипняч	5.00
Іван Олійник	5.00
Марія Перун	5.00
Петро Задорожний	5.00
Юрій Кузьма	5.00
Володимир Ґавалюх	5.00
Павло Бойко	5.00
Разом	**75.00**

Відділ ч.114 УНСоюзу:

Відділ ч.114	19.00
М.Ольшанський	10.00
Ольга Бережан	5.00
Василь Маслайчук	5.00
Микола Лашенко	5.00
Л. Дзікович	5.00
М.Бережан	5.00
Дуся Репа	5.00
Григорій Репа	5.00
Н.Б. Ткачук-Николс	5.00
В. Овчарук	5.00
Іван Сірик	5.00
Гарасимлюк	5.00
Н.Н.	5.00
Менші пожертви	11.00
Разом	**100.00**

Відділ ч. 134 УНСоюзу:

Богдан і Любомира Кутні	50.00
Зенон і Лідія Козак	50.00
Д-р Ярослав і Оля Ставничі	25.00
Михась і Оля Мочула	25.00
Евген і Володимира Шипайло	25.00
Ярослав Чипак	25.00
Йосиф Ґудзій	25.00
Д-р Григорій і Стефанія Явні	25.00
Юрій і Марта Клюфас	10.00
Разом:	**260.00**

Відділ ч. 138 УНСоюзу:

Марія Смит	10.00
Василь Голота	10.00
М. Дзядик	5.00
Іван Десенчук	5.00
Джім Круль	5.00
Микола Лешко	5.00
Чарлз Блазавський	5.00
Менші пожертви	4.00
Разом	**49.00**

Відділ ч.158 УНСоюзу:

Лідія Кучерська	25.00
Емілія Саноцька	20.00
Михайло Бігун	10.00
Дмитрів	10.00
Іван Подусовський	5.00
Емілія Ройовська	5.00
І. Макай	5.00
А. Полній	5.00
І. Кордуба	5.00
А. Ройовський	5.00
В.А. Слузала	5.00
О. Плієн	5.00
Менші пожертви	2.00
Разом	**107.00**

Відділ ч. 167 УНСоюзу:

Відділ ч. 167	50.00

Відділ ч. 209 УНСоюзу:

Менші пожертви на суму	20.00

Відділ ч. 214 УНСоюзу:

О. Твардовський	10.00
Б.Сольчаник	10.00
М. Стебельський	10.00
Осип Труш	5.00
Осип Сташків	5.00
Вол. Клапіщак	5.00
Іван Стефуришин	5.00
Іван Хамуляк	5.00
Разом	**55.00**

Відділ ч. 221 УНСоюзу:

Лаврин	10.00
Андрій Стецюк	10.00
Михайло Цізда	10.00
Іван Коцур	10.00
Василь Деркач	10.00
Богдан Дудич	10.00
Роман Проців	10.00
Михайло Карачевський	10.00
Йосиф Сарахман	10.00
Мирон Павликович	10.00
С. Зварич	5.00
Менша пожертва	1.00
Разом	**106.00**

Відділ ч. 253 УНСоюзу:

Петро Гаврильців	20.00
Осип Мадея	10.00
Павло Лесишин	5.00
Разом	**35.00**

Відділ ч. 266 УНСоюзу:

Відділ ч. 266	20.00
Іван Зеласко	20.00
Василь Яремишин	20.00
Ярослав Римар	20.00
Теодор Федаш	20.00
Кость Стефінів	20.00
Михайло Могила	20.00
М. і Т. Чучман	20.00
Володимир Варшона	10.00
Марія Хромовська	10.00
Анатолій Качан	10.00
Осип Пашак	10.00
Василь Селедець	10.00
Дмитро Римарук	10.00
Олекса Пристай	10.00
Ольга Олійник	10.00
Анна Тереско	10.00
Іван Ковсль	10.00
Олекса Зигливич	10.00
Богдан Наугольник	10.00
Василь Ільницький	10.00
Анна Камінська	5.00
Михайло Бабяк	5.00
Петро Мазак	5.00
Мирон Кривулих	5.00
Микола Андруховський	5.00
Семен Когут	5.00
Мирон Свідерський	5.00
Володимир Вересюк	5.00
Стефан Гребінчак	5.00
Касіян Семчук	5.00
Богдан Шумінський	5.00
Роман Лазурко	5.00
Ірина Мельник	5.00
Анастазія Шуплат	5.00
Разом	**360.00**

Відділ ч. 270 УНСоюзу:

Аніта Роїк	10.00
Андрій Заліско	10.00
А. Мазур	10.00
С. Островський	10.00
Володимир Карий	10.00
Г. Ілечко	5.00
Разом	**55.00**

Відділ ч.285 УНСоюзу:

Оношко	5.00
Алекс Скібіцький	5.00
Роман Боднар	5.00
Павло Хорошилов	5.00
Григорій Тригула	5.00
Григорій Кущ	5.00
Михайло Ликів	5.00
Микола Нечіпуренко	5.00
Василь Андрієнко	5.00
о. В. Коваленко	5.00
Д. Нечіпуренко	5.00
П. Косенко	5.00
В. Ліщинський	5.00
А. Корнієнко	5.00
Менші пожертви	6.00
Разом	**76.00**

Відділ ч. 325 УНСоюзу:

Йосип і Марія Лисогір	25.00
Павло Круг	10.00
Василь Мальчин	10.00
Богдан Безкоровайний	10.00
Василь Цюпа, ст.	10.00
Василь Цюпа, мол.	10.00
Разом	**75.00**

Відділ ч. 337 УНСоюзу:

Семен і Софія Михайлишин	10.00
Остап Садовий	10.00
Емануїл і Анна Притула	10.00
Омелян Дерій	10.00
Михайло і Марія Ремскі	10.00
Остап Стельмах	10.00
В. Романовський	10.00
Ел. Павлюк	5.00
Разом	**75.00**

Відділ ч. 345 УНСоюзу:

Павло Правдюк	20.00
Василь Станіславів	10.00
Анатолій Кушнір	10.00
Ник Пригар	10.00
Леся Луцик	10.00
Федір і Марія Гайовий	10.00
Олександер Полець	10.00
М. і Надія Каркоць	10.00
Олександра Костюк	5.00
Василь Павлюк	5.00
Борис Полець	5.00
Ольга Амброзяк	5.00
Люба Менжега	5.00
Марія Пундик	5.00
Оксана Гаврилюк	5.00
Олена Романовська	5.00
Микола Змага	5.00
Зірка Данилюк	5.00
Менші пожертви	4.00
Разом	**144.00**

Відділ ч. 349 УНСоюзу:

Михайло Захарко	5.00
Василь Бойко	5.00
Юрко Ясіновський	5.00
Анна Крайник	5.00
Разом	**20.00**

Відділ ч. 350 УНСоюзу	**100.00**

Відділ ч. 372 УНСоюзу:

Іван Ярема	100.00
Йосиф Ярема	25.00
Володимир Серна	20.00
Стефан Михальчук	10.00
Ксиня Олійник	10.00
Петро Левко	5.00
Петро Литвин	5.00
Юрій Лонишин	5.00
В. Коза	5.00
Теодор Ячник	5.00
Менші пожертви	2.00
Разом	**192.00**

Відділ ч. 389 УНСоюзу:

Микола Тарас	50.00
Іван Попіль	10.00
М.Хомин	10.00
А. Тишко	10.00
І. Хитрак	10.00
М. Ящук	10.00
П. Кіра	10.00
Разом	**110.00**

Відділ ч. 452 УНСоюзу:

Відділ ч. 452	50.00
Василь і Марія Скебало	10.00
Іван Попик	10.00
Доротея Куземка	5.00
Іван Ґрелак	5.00
Анна Біднас	5.00
М. Васієвич	5.00
Менші пожертви	35.00
Разом	**125.00**

Відділ ч. 484 УНСоюзу:

Відділ ч. 484	10.00
Володимир Запаранюк	10.00
Ольга Ліщинська	10.00
Ірена Запаранюк	5.00
Володимир Кроп	5.00
Петро Халявка	5.00
Володимир Бурак	5.00
Григорій Гнап	5.00
Менші пожертви	3.00
Разом	**58.00**

Разом листа ч. 3	**2,472.00**
Попередні листи	**14,142.20**
Разом	**16,614.20**

Виставка творів Марії Стиранки в Едмонтоні

На відкритті виставки (зліва): Софія Скрипник, проф. Іван Кейван і мисткиня Марія Стиранка

Завдяки організаційному хистові Софії Скрипник, яка на протязі років влаштовує в Едмонтоні виставки творів наших мистців, сьогодні маємо нагоду оглядати твори мисткині Марії Стиранки з Торонто. Обов'язок відкривати цю виставку я сповняю з великою приємністю, зокрема тому, що в останньому десятиріччі мисткиня здобула собі широку популярність, передусім своїми акварельними творами. Про це нам відомо з української та чужинецької преси.

Марія Стиранка народжена в Україні (Золочівщина), в сім'ї священика; закінчила українську гімназію в Чорткові й ще в юних літах опинилася на скитальщині в Західній Европі. Проживала вона якийсь час теж в Африці, згодом в Америці, в 1950 році переїхала з родиною до Канади, а з 1955 року постійно живе й творить в Торонто.

На мистецькому горизонті Марія Стиранка появилася не випадково, бо студіювала малярство в Онтарійському коледжі мистецтва, доповнювала мистецьку освіту теж в інших мистецьких школах та інтенсивно над собою працювала. Особливо слід подивляти, що мисткиня дуже рано вийшла заміж, сповняла тяжкі родинні обов'язки й виховала дочку Христину та сина Юрія — талановитого мистця-карикатуриста.

Проте „невгамовне покликання" (за словами Шевченка) до мистецтва дало їй наснагу побороти всякі труднощі буднів і досягнути певні успіхи. Марія Стиранка виявилася в різних техніках малярства: в олії, акриліку, в рисунках пером і тушем, зокрема на всю ширінь таланту виявляється в акварелі й творами цією технікою здобула собі ширше визнання в українському і міжнародному світі — глядачів та критиків. Останньо виявила свій талант теж у ювелірстві в різних матеріялах і в цій галузі показала передусім технічну майстерність.

Марія Стиранка, почавши з 1967 року брала участь у багатьох збірних виставках українського мистецтва та в кілканадцятьох індивідуальних виставках своїх творів. У ґалеріях Торонто: „Фокус", „Ми і світ", на виставках УСОМ, СФУЖО, Інституті св: Володимира, ОУК, в ґалерії КУМФ тощо. Твори Марії Стиранки виставлювано в Лондоні, Гемилтоні, Скарборо, в Оттаві, Вінніпеґу й Саскатуні, й Америці на виставках ОМУА в Ню Йорку.

Зокрема двічі виставляла свої акварелі в Парижі: в ґалерії „Жан Каміон" та в Ґран Пале, а теж в ґалерії „Ля роз траверсе" в Брюсселі, Бельгія. Скрізь мисткиня мала великі успіхи в глядачів та численні, часто дуже прихильні, рецензії авторитетних критиків, що уривки деяких хочу привести.

Французький критик Жак Дюбуа відмітив у часописі „Журналь де ль'аматер д'Арт" в грудні 1976 року: „Але найбільш мистецтво цієї малярки в ті нюванні кольорів, у майстерному переході, наприклад, часто вживаного жовтого кольору до білого, крізь довгу канву відтінів... Це створює враження наче промінювання барв і вічної мінливости світла. Поруч із цим майстерно з'ясованим життєвим оптимізмом — вартість творів Марії Стиранки в їхньому високому естетизмі. Її акварелі делікатні, ніжні, радісні й естетичні."

З нагоди її індивідуальної виставки в ґалерії ОМУА в Ню Йорку Михайло Островерха писав: „Марія Стиранка показала нам своє обличчя мисткині високої мистецької вартости. Покладення барв незвичайно вичуте; їх стосування, без суперечки „крику" кольорів — досконале; їх тремтлива прозорість, повітря в них, це все може осягнути мистець незрівняного почуття естетики".

Д-р Богдан Стебельський відмітив, що „Марія Стиранка здивувала своїх глядачів тонким відчуттям кольористичних проблем, що їх вона успішно розв'язує особливо в техніці акварелі..."

В.Софронів-Левицький, з нагоди виставки її картин в Осередку Суспільної Опіки в Торонто 1973 року, писав, що Марія Стиранка „...перейшла до зовсім свобідного, можна сказати, завуальованого трактування сюжету картини, що збільшує його настроєву та символічну експресію. Акварелі Марії Стиранки м'які й ніжні в кольориті мають нахил до символізму, що збагачує зміст її картин".

Від себе я можу вже мало що додати, проте висловлюю свою думку на основі оцих 40 експонатів-краєвидів та квітів у пленері, що в них наша мисткиня зосередила свій хист. Мисткиня передусім глибоко відчуває природу, не стилізує її, тільки підкреслює наймаркантніші її фраґменти, зокрема її чар, гармонію й спокій.

В основі Марія Стиранка вживає теплих, а то й гарячих кольорів, тому її краєвиди й квіти надихані, крім незвичайної м'якости й астральности, життєрадісним, сонячним та наскрізь оптимістичним настроєм. Навіть в її картинах в холодних тонах пробивається виразно оптимізм.

На цьому теж заважує майстерне використування світла і тіні, що надає картині особливого чару. Акварельною технікою мисткиня володіє дуже справно й прецизно та віддає найніжніші кольористичні нюанси-півтони.

Картини Марії Стиранки позначені в більшості своєрідним імпресіонізмом, проте вона виразно змагає до самобутньої мистецької мови. Ювелірні вироби нашої мисткині передусім відзначаються технічною майстерністю. У цих же працях, в різних матеріялах, вона нав'язує нитку традиції з доброї Київської Держави, зокрема князя Ярослава Мудрого, а крім цього, вони виразно позначені елементами народного мистецтва, зокрема гуцульського.

Підсумовуючи загально творчість Марії Стиранки, можемо заявити, що досі вона дала поважний вклад в скарбницю українського мистецтва в діяспорі й перед нею ще видніють широкі горизонти для творчого вияву, при наполегливій над собою праці.

Іван Кейван

32-ий Відділ УНС відбув Загальні збори

Філядельфія, Па. (В.Яців) — Тут у залі Українського Горожанського Клюбу при вулиці Френклін, в неділю, 14-го лютого ц.р., в годині 2-ій по полудні, відбулись Загальні збори 32-го Відділу УНСоюзу ім .Олега Ольжича.

Збори відкрив предсідник Відділу Ярослав Лебідь, який попросив членів вшанувати хвилиною мовчанки тих членів, які відійшли у вічність. Предсідник у своєму вступному слові привітав члена Відділу головного контролера УНСоюзу проф. д-ра Богдана Гнатюка та всіх численно зібраних членів. На внесок М.Ящука вибрано президію Зборів в такому складі: проф. д-р Богдан Гнатюк, голова , Іван Хитрук, містоголова та мгр В.Яців, секретар.

Голова президії проф. Б. Гнатюк привітав зібраних членів в імені Головного Уряду УНСоюзу та приступив до переведення Зборів на підставі прийнятого порядку нарад. В.Яців відчитав протокол з останніх Зборів, який прийнято одноголосно без змін. Звітували: предсідник Я.Лебідь, скарбник І.Хитрук, секретар В. Яців та голова Контрольної комісії С.Максимюк.

Предсідник Відділу поінформував, що він допомогав секретареві у збірці членських вкладок, а також при організуванні нових членів. Скарбник І.Хитрук сказав, що управа виконала рішення Зборів з 1981 року і закупила один „шер" у філядельфійській Окрузі УНС, як теж подав стан каси Відділу. Секретар мґр В. Яців у своєму звіті подав точний стан членства у Відділі. Загально зорганізовано 13 членів в 1981 році та два члени в 1982 році. Страти в членстві в 1981 році — 11 членів. Цей рух членства в нашому Відділі вказує на те, що Відділ справді не росте у членстві, але теж і не зменшується. Причини такого стану нам всім відомі і тому нам треба доложити всіх старань, щоб наш Відділ збільшувался в членстві кожного року.

За Контрольну комісію звітував С.Максимюк, який ствердив, що Управа працювала добре, доказом чого є факт, що Відділ, не зважаючи на несприятливі обставини для організації нових членів, покрив втрати в членстві в 1981 році, затримавши стан членства. Він вірить, що Відділ буде збільшуватись в членстві, якщо всі члени допоможуть Управі в організованні нових членів.

Опісля були питання та дискусія над звітами членів Управи, на які відповідав секретар В.Яців. Голова Контрольної комісії С.Максимюк подав внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який прийнято одноголосно. Михайло Сапіга подав внесок, щоб до нової Управи ввійшли всі ті члени, які були в минулому 1981 році в Управі та Контрольній комісії, за вийнятком св.п. Якова Пацовського, який відійшов у вічність, і тому на заступника предсідника поставив кандидатуру Антона Тишка. Внесок, що його підтримали Антін Міщук та Іван Дмитрус, прийнято одноголосно.

До Управи увійшли: Я.Лебідь — предсідник, А.Тишко-заступник предсідника, В. Яців, секретар, І.Хитрук, скарбник; М.Ящук, заступник секретаря; Іван Музичка, організаційний референт, Я.Левандовський, Дмитро Ясінський та Іван Дмитрус, члени Управи. Контрольну комісію очолив С.Максимюк, а членами обрано М.Сапігу та Петра Романишина.

Опісля в різному були запити, які відносились до нашого щоденника „Свобода", спадку членства в УНС, як теж питання, які відносились до наших суспільно-громадських справ. На ті питання дав вичерпуючі відповіді проф. д-р Б.Гнатюк. Члени, які ставили запити, були вповні задоволені з відповідів д-ра Б.Гнатюка . Мгр В.Яців подав внесок, щоб з каси Відділу видати 50 дол. на допомогу нашим братам українцям в Польщі. Внесок прийнято одноголосно.

Того ж самого дня відбулись звичайні місячні сходини членів, на яких, на внесок С.Максимюка, який підтримали А.Міщук та Людмила Міщук, вибрано одноголосно В.Яцева та І.Хитрука делегатами на 30-ту Конвенцію УНСоюзу, а на заступників — Я.Лебедя і М.Ящука.

Голова Відділу Ярослав Лебідь закрив збори на внесок Михайла Сапіги та попросив членів на смачну перекуску, яку приготовила Катерина Зін.

Автори нововиданих праць і видавництва книжок, якщо бажають мати в щоденнику поміщені безкоштовно вістки про їхні видання, а пізніше — рецензії на ці твори, повинні надсилати редакції „Свободи" по два рецензійні примірники таких новодруків. — Ред.

На свіжу могилу Віктора К. Приходька

Надання „Шевченківської Грамоти Волі" св. п. Вікторові К. Приходькові в 1960 році. (Зліва): мгр Іван Базарко, екзекутивний директор УККА; проф. Лев Е. Добрянський, президент УККА, проф. В. К. Приходько і Йосип Лисогір, екзекутивний віцепрезидент УККА

Жалобна книга українського народу заповнилася ще одною сумною сторінкою. В дні 5-го лютого 1982 року в Ню Йорку перестало битися шляхетне серце Віктора Кіндратовича Приходька. Далеко від рідного сонячного Поділля, на кладовищі в Бавнд Бруку спочили тлінні останки одного вже з останніх могіканів — творців української держави в час Визвольних Змагань в роках 1917 - 1920 роках.

Його життьовий шлях зі села Княжполе, недалеко від Кам'янця Подільського, де він побачив світ 31-го січня 1886 року, у світ хмародерів до Ню Йорку не був легкий, не був короткий, бо майже столітній, — помер на 97-му році життя,— був вщелений щоденною наполегливою працею для добра батьківщини України.

По закінченню шестирічного навчання в Духовній Семінарії в Кам'янці Подільському в 1907 році В.Приходько вступив в університет у місті Дорпаті, теперішнє Тарту, в Естонії, а по двох роках студій перенісся на юридичний факультет Київського університету, який закінчив в 1912 році

В часі Визвольних Змагань в 1917 - 20 роках займав визначні становища, як голова губерніяльної (земської) управи і як губерніяльний комісар. Виконав велику працю, головно в ділянці народної освіти. Його старанням було переведено повну українізацію всіх народних початкових шкіл на Поділлі (3,000), а також часткову українізацію вищих початкових і середніх шкіл (гімназій). Як голова земства, брав діяльну участь в заснуванні в Кам'янці Подільському Державного Українського Університету, який був відкритий 22-го жовтня 1918 року в часі гетьманату, першим ректором і організатором якого був проф. І. Огієнко, пізніший Митрополит холмський і підляський, а з 1947 року Митрополит Української Греко-Православної Церкви, Іларіон в Канаді.

Старанням В.Приходька, як голови земства, було заініційовано й широко поставлено на Поділлі справу шкільного виховання, позашкільної і професійної освіти, а при тому великий видавничий відділ, що надрукував понад півсотні українських книжок, головно підручників для нижчих, вищих початкових та середніх шкіл. Освітню та іншу земську працю обслуговували два періодичні органи „Село", популярний часопис, і фаховий місячник „Освіта". Поза тим за час урядування в губерніяльному земстві В.Приходька було розпочато низку заходів економічного характеру в галузі аґрономії, а також було переведено обслідування природних багатств Поділля, що дало дуже цінні конкретні висліди.

В. Приходько у своїх споминах пише, що велику працю, яку за короткий час вдалося перевести на Поділлі, треба завдячувати цілій низці відданих і значних працівників, що йому пощастило придбати для земської праці. Серед них: Софія Русова, Михайло Куриленко, Аркадій Животко, Василь Сочинський, Сергій Іваницький, Микола Ілінський, Володимир Сочинський, Юрій Богацький, Осип Білоскурський, Володимир Козак і багато інших.

З початком еміграції в 1921-23 роках В.Приходько в уряді Української Народної Республіки був виконуючим обов'язки міністра фінансів і з того часу датується його ідея національного податку, яку він з часом в Америці розвинув, як ідею плачення Національного Датку до Українського Народного Фонду, який був створений на 4-му Конґресі Українського Конґресового Комітету Америки.

Ідея створення Українського Всенаціонального Конґресу.

В 1933 році В.Приходько виступив з ідеєю скликання всеукраїнського національного конґресу, що знайшла широкий відгомін і симпатію серед української еміґрації по всіх країнах світу, де жили українці, як і серед політичних кіл західньої України-Галичини і Волині, що були тоді в складі польської держави. Завдяки його заходам у липні 1933 року в Празі була оформлена ініціятивна комісія для скликання всеукраїнського національного конґресу. Комісію очолив В.Приходько. До її складу входили: Софія Русова, Михайло Омелянович-Павленко, Венедикт Васюк, секретар, Ганна Шалюта-Васюк, редактор бюлетеня „За Конгрес", Федір Стешенко, скарбник, та інші.

Справа скликання конґресу набрала широкого розголосу серед українського суспільства. Сторінки преси як у краю, так і на еміграції в Европі та за океаном заповнилися численними статтями. Тільки на протязі 1933 року появилося в 23-ох українських та чотирьох чужинних часописах поверх 80 статтей та інформацій. У січні 1934 року у Празі появилося перше число неперіодичного органу ініціятивної комісії для скликання всеукраїнського національного конґресу „За Конгрес". В ньому В.Приходько подав обширно різні аспекти підготови й переведення конґресу. Він доводив потребу об'єднання та консолідації всіх українських національних сил і політичних груп, без огляду на кордони і місце замешкання, для переведення важливих загально національних завдань. Захоплення В.Приходька конгресом було таке велике, що українська празька громада перезвала його Віктор Конгресович. Це слово залишилося вже до кінця його життя при його імені.

Щоб перейти до практичних дій була скликана у Львові в днях між 24-им і 28-им грудня 1934 року міжпартійна українська конференція, на якій обговорювали справи українського всенаціонального конґресу. Конференція устійнила політичну плятформу конгресу, намітила проєкт його організацій і покликала до життя підготовчий конґресовий контактний комітет для скликання українського всенаціонального конґресу. Господарем конференції була Українська Парляментарна Репрезентація. Голова д-р Дмитро Левицький з приводу тих нарад писав так: „Сама конференція семи українських політичних партій має велике значення в житті українського народу. Всі ті партії сіли за один стіл і спільно погодилися на програмові тези, від яких ні яка партія в своїй загальній національній праці не може відступити... Консолідація національних сил стала в нинішню пору національною конечністю. Здоровий інстинкт народу шукає виходу з того хаосу, який заіснував... Тому, щоб обговорити теперішнє положення та вказати шлях, яким має йти український народ, без огляду на кордони, щоб здійснити своє національне і політичне право, зродилася думка скликання українського всенаціонального конґресу.

Покликаний на міжпартійній нараді в грудні 1934 року підготовчий конгресовий комітет оформився в двох частинах: львівський з осідком у Львові та закордонний з осідком у Празі. Комітет відбував свої конференції, на яких були розглянені справи статуту і маніфесту конґресу. Намічувано головні теми доповідей. Заходом празької частини підготовчого комітету в 1936 році в Празі почав виходити „Вісник Українського Національного Конґресу". Душею підготовчого комітету в Празі був голова ініціятивної комісії В.Приходько, який виконував функцію секретаря підготовчого комітету. На жаль, воєнні настрої, а з часом вибух Другої світової війни, унеможливили скликання всенаціонального конґресу. Щойно 1950-ті роки принесли з приїздом великої української еміграції до Америки ідею скликання всеукраїнського національного конґресу.

Ініціятива, що її видвигнув в Празі 1933 року В. Приходько, набрала реальних форм в Америці, коли десятки тисяч українців, які опинилися в Західній Европі після закінчення Другої світової війни, втікаючи від комуністичного насилля, переїхали до Південної і Північної Америки на сталe поселення. Місцеві громадські централі скріпилися новими повноцінними співробітниками, які включилися в громадську працю.

У політичній плятформі Конґресу американських українців, проголошеній в 1940 році, читаємо: „Уста нашого народу сковані на рідній землі. Тим голосніше мусимо за нього промовляти ми, українська еміґрація за океаном". Виконуючи практично проголошене гасло, Український Конґресовий Комітет Америки і Комітет Українців Канади на нарадах в листопаді 1947 року створили Координаційний Громадський Центр для українських громадських організацій Північної і Південної Америки під назвою Пан-Американська Українська Конференція (ПАУК), яку очолив о. д-р Василь Кушнір. Це була перша громадська надбудова, в склад якої увійшли всі діючі українські громадські організації ЗСА, Канади, Арґентини, Бразилії, Венесуелі і Параґваю. Ця нова організація, крім співпраці на американському континенті, постановила підтримувати всяку акцію, яка змагала б до об'єднання чи консолідації всіх українських сил поза межами України. Пан-Американська Конференція втримувала в Ню Йорку на протязі 1948-1960 років свій постійний секретаріят, яким керував д-р Вінкентій Шандор, екзекутивний директор ПАУК. В. Приходько по приїзді до до Америки 1949 року включився в співпрацю з ПАУКом. І коли по восьмирічній підготові Пан-Американська Конференція поконала всі програмові і організаційні труднощі, в дні 22-го січня 1967 року був проголошений у Ню Йорку маніфест Пан-Американської Української Конференції про скликання Світового Конґресу Вільних Українців. Під цим Маніфестом було підписано дев'ять визначних громадських діячів. Між ними був підпис Віктора Приходька.

Бодай вкоротці згадаймо про еміґраційний період праці В.Приходька.

Переїхавши з Польщі до Чехо-Словаччини, був він покликаний до професорського складу, спочатку як доцент, а згодом професор в новоствореній у Подєбрадах Українській Господарській Академії.

Не дивлячись на свої професійні обов'язки, ввесь час еміґрації він був активний в громадському житті як журналіст, — мав легке перо, виступав зі своїми статтями в різних українських часописах, що виходили в Києві, Львові, Кракові, Варшаві, Празі, а також у ЗСА і Канаді. До кінця свого життя зберіг подивугідну пам'ять, ще влітку 1981 року пересилав до преси статті.

Більша його праця — спомин „Під сонцем Поділля" — вийшла чотирьома накладами, а двома накладами вийшов переклад книжки О. Мардена „Воля і успіх". Серед недрукованих досі праць є друга частина спогадів „Під сонцем Поділля" та унікальний „Щоденник" за 1945-49 роки, у великій частині присвячений побутові тисячів українців, які жили на оселі „Ґанґгоферзідлюнґ" в Реґенсбурзі, Німеччина.

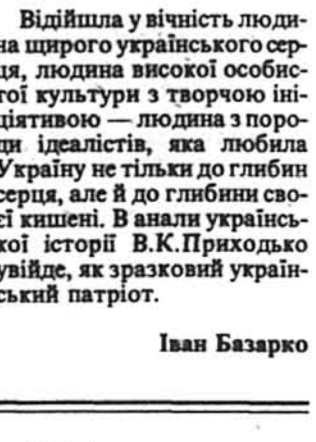
По приїзді до Америки, від 1950 року до 1960 року, був співробітником в канцелярії УККА, як референт збірки Національного Датку. Писав сотні статтей і нотаток про потребу плачення Національного Датку.

При відході на емеритуру за його наполегливу громадську працю був нагороджений „Шевченківською Грамотою Волі".

Відійшла у вічність людина щирого українського серця, людина високої особистої культури з творчою ініціятивою — людина з породи ідеалістів, яка любила Україну не тільки до глибин серця, але й до глибини своєї кишені. В анали української історії В.К.Приходько увійде, як зразковий український патріот.

Іван Базарко

Св. п. Іван Кісіль

Св. п. Іван Кісіль

Дня 5-го лютого 1982 року на 77-му році життя після несподіваного сердечного удару помер св. п. Іван Кісіль. Небіжчик залишив у великому смутку дружину Тет яну та сина Віктора, а також багатьох друзів.

І. Кісіль народився 5-го березня 1905 року в селі Говтва на Полтавщині. Під час Другої світової війни він виїхав з України і вирушив у чужий світ шукати кращої долі. Військове лихоліття закинуло його до Нюренбергу, Німеччина, в український табір „Ост", а потім у табір ДіПі .

В 1949 році І.Кісіль з родиною переїхав до ЗСА, де поселився в Трентоні, Н.Дж. У 1965 році він переїхав до Фініксу, Арізона, де і відійшов у вічність.

Св. п. І.Кісіль похований 9-го лютого на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял Парк у присутності родини та багаточисленних друзів.

М.Кущ

Помер полковник військ УНР Володимир Зарицький

У неділю 21-го лютого 1982 року, після довгої недуги помер у Чикаґо на 86-му році життя полковник артилерії військ УНР св. п. Володимир Зарицький.

В.Зарицький народився 21-го листопада 1896 року в Кам'янці Подільському. Він брав активну участь у визвольних змаганнях 1917 -1920 років та значно причинився до створення славних Січових Стрільців, тісно співпрацюючи з Головним Отаманом Симоном Петлюрою, командиром СС полковником Євгеном Коновальцем та іншими.

Полковник В.Зарицький, живучи вже в Чикаґо, був ініціятором і „душею" знаменного збірника „Корпус Січових Стрільців", який появився у Чикаґо в 1969 році об'ємом 661 сторінок. Книга ця вміщає надзвичайно цінний історичний матеріял про початки, організацію та активну участь Корпусу СС в боротьбі за волю України. Збірник, під кожним оглядом виданий знаменито, добрий папір, віньєтка, тверда оправа, вміщає масу історичних фотографій.

У вівторок, 23-го лютого, в похоронній каплиці В.Музики в Чикаґо о. митрат Ф. Білецький, настоятель української православної катедральної парафії св. Володимира, відслужив панахиду за спокій душі Спочилого при участі українських комбатантів з організаційними прапорами і тутешніх громадян.

Полк. М.Отрешко-Арський, представник комбатантських організацій і друг Покійного, розказав про життьовий і бойовий шлях св. п. полк. Зарицького та попрощав його від комбатантів і української громади на далеку дорогу.

Похорон відбувся у середу, 24-го лютого,з катедри св. Володимира в Чикаґо. По похоронних молінних, що їх відслужив о. митрат Ф. Білецький, настоятель катедри, тлінні останки Спочилого перевезено — згідно його волі — до Бавнд Бруку, Н.Дж., де похоронено їх на українському православному цвинтарі — українському Пантеоні. Покійний залишив дружину і дочку в Україні і сина Євгена в ЗСА. Похороном займався приятель і друг Спочилого Микола Личик.

М.У.М.

ПОДЯКА

відійшла від нас у Вічність

бл.п. ОЛЬГА з НЄВЯДОМИХ КУРОЧКА

наша Незабутня і дорога
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ.

Складаємо цією дорогою щиру подяку нашим Рідним, Приятелям та Знайомим, що в тяжких днях нашої скорботи стояли біля нас і словами співчуття і розради старалися облегшити наші переживання.

В першу чергу дякуємо Всечеснішому отцеві Христофорові Войтині з церкви Чесного Хреста в Асторії за відвідини хворої в лікарні, за духову опіку і уділення св. Тайни Єлеопомазання, за теплі прощальні слова після панахиди в неділю і похоронні відправи і відпровадження тіла Покійної на цвинтар св. Андрея.

Дякуємо о. Г.Хмилляреві за відправу панахиди у понеділок у похоронному заведенню.

Щира подяка родинам Костикам і Залуцьким за вінок, а особисто Ірині Залуцькій за часті відвідини хворої у шпиталі і маральну піддержку для нас.

Окрема подяка секретарові Братства св. Николая 5-го Відділу УНС в Асторії Панові Хоманчукові за повідомлення Членів Відділу і за виставлення прапорів Братства у похоронному заведенню.

Сердечна подяка Братству Апостольства Молитви за відмовлення вервиці у похоронному заведенню за участь зі свічками в часі похоронних відправ.

Дякуємо Високопреподобним сестрам Василіянкам з Асторії за молитви і слова розради, а особливо Стефі Стець за дбайливу опіку в часі недуги Покійної.

За вислови співчуття листовні і особисті, за ласкаві пожертви на святі Літургії, за щедрі пожертви на добродійні цілі складаємо нашу щиру подяку.

НА СЛУЖБИ БОЖІ ЗЛОЖИЛИ:

Апостольство Молитви, Братство св. Николая в Асторії, Сестри Василіянки в Асторії, Текля Баран, д-р Богданів з родиною, Катерина і Ян Бучек з родиною, Юрій Василинюк, родина Гуди, родина Антін Коберницький, Т. Гумницькі, С.Ґатберт, Ярослав і Іванна Дацків, Йосиф і Стефанія Іванчуки, Людвіка Костик, Василь Костик, Евгенія Кекіш, родина Констанкивич, Люба Кожух, родина З.Крамарчук, родина Куйбіда, З.Лоґуш і А.Цьвях, Розалія Лойко, Анна і Василь Макух, Меланія Маркевич, Гелен Мартін і родина, Дарія Мішко Кравець, Іванна Мачай з родиною, Марія і д-р Василь Палідвор, Іван і Катерина Савітські, Стефанія і д-р І.Сєрант, родина Суські. Ростик Слабіцький і Уляна Суська, Стефанія Стець, Марґарет Суліван, Юлія Холєвка, Ольга і Петро Хома, Марія Худи, Ольга Фенчин і Юлія Федорович. Інж. Юліян Фриз, Мері Соломія Шипот, Л.Станько і О. і Ю. Станько, Оксана і Лев Щур.

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ ЗЛОЖИЛИ

Д-р Марія і д-р Володимир Бачинські 10.00 дол. Ярослава і Маріян Борачок 20.00 дол. Анна і Ян Броневіч 20.00 дол. Віра і Іван Букавин 30.00 дол. Слава і Ярослав Ґуменюк 20.00 дол. Евген і Дарія Ґречило 10.00 дол. Евген і Софія Ґречило 10.00 дол. Іванна і Ярослав Дацків 10.00 дол. Анна і Богдан Демчук 35.00 дол. Ірена і Мирон Залуцький 20.00 дол. Стефанія і Йосиф Іванчук 30.00 дол. Лілія і Адріян Іванчук 30.00 дол. Василь Крамарчук з родиною 50.00 дол. Юлія і Іван Криса 25.00 дол.Анна і Василь Макух 40.00 дол. Іванна Мачай 20.00 дол. Павліна і Владислав Невядомі 25.00 дол. Нешонал Рестоурант менаджмент 25.00 дол. Співпрацівники з Н.Р.Мджнт 40.00 дол. Орися Панчук 25.00 дол. д-р Дарія Оленська 5.00 дол. Анна і Юліян Питак 25.00 дол Стефанія і Іван Ракочі 10.00 дол. Ірена і Микола Ракуш 25.00 дол. д-р Юлія і д-р Павло Сидор 25.00 дол. Теребовельський Комітет 25.00 дол. Юлія Холевка і Мері Соломея Шипот 10.00 дол. Ольга Хома і Петро Хома 20.00 дол. Люба і Ярослав Федун 30.00 дол. Інж. Юліян і інж. Володимир Фриз 20.00 дол.

До Манастиря Святого Йосафата в Ґленков передано суму 250.00 долярів.

До Отців Василіянів з Парана в Бразилиї вислано сусму 455.00 долярів.

НАПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ"

Окружна Управа СУА - Ню Йорк 25.00 дол, Андрій і Емілія Ройовські 25.00 дол.

Хай Всевишній і Милосердний Господь винагородить Всіх Вас своїми ласками а душі Покійної дасть Вічний Спочинок.

Маріян - чоловік
Лідія - дочка з чоловіком Іваном Стасюком
Ольга - внучка з чоловіком Іваном Макухом

Відбулися Загальні збори ОЖ ОЧСУ в Асторії

Дня 14-го лютого ц.р. в Домі СУМ-А в Асторії відбулися 15-ті річні Загальні збори Відділу ОЖ ОЧСУ.

За неприсутню голову Відділу ОЖ Збори відкрила заступниця голови Наталія Хоманчук, яка привітала присутніх і попросила представницю Головної Управи Марію Нестерчук перевести Збори.

Згідно з порядком Зборів, президію очолили Іван Вітюк від Осередку СУМ-А в Асторії і Василь Наум від 35-го Відділу ООЧСУ. Секретарювала Стефанія Наум.

За пророблену працю у Відділі за 1981 рік звітували члени Управи: заступниця голови, секретарка, касирка і голова Контрольної комісії. Докладний звіт за пророблену працю прочитала Наталія Хоманчук за відсутню Олену Гентіш, яка була хвора.

На особливу увагу заслуговує звітування культурно-освітньої референтки Н.Хоманчук, яка підготовляла програми до всіх імпрез, виголошувала доповіді на різні теми, підшукувала вірші до деклямацій та зорганізувала співочий гурток з членок ОЖ ОЧСУ.

До праці треба було заздалегідь готуватися, бо впродовж року було багато різних імпрез.

По уділенню абсолюторії уступаючій Управі, вибрано нову Управу на 1982 рік. Нову Управу очолила Наталія Хоманчук, яку всі присутні привітали рясними оплесками.

Після закінчення Зборів відбулася перша нарада нової Управи, яка накреслила плян праці на найближчий час.

Під час перекуски присутні ще довго вели дружні розмови.

Леонтина Гошовська

ПОДЯКА

Дня 15-го грудня 1981 р. відійшов від нас у Вічність
наш Незабутній Чоловік, Тато, і Дідусь

СЛ. П.
ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ ДІБЕРТ

Цією дорогою хочемо висловити нашу щиру подяку Родичам, Друзям і Знайомим, Всечесним Отцям і всім Організаціям за чисельну участь у похоронних відправах, за вислови співчуття—усні і письмові, квіти й пожертви на добродійні цілі і за всі добрі діла і допомогу, яку ми дістали як під час довгої хвороби, так і в найтяжчу хвилину—хвилину Упокоєння.

Дякуємо о. прот. П. Будному за уділення Таїнства Св. Причастя; о. А. Булавці, який не зважаючи на погану погоду приїхав з Балтимору, за відправи Панахиди і Заупокійної Служби Божої і за тепле слово прощання; п. І. Соколовському за допомогу в церкві під час цих Служб. Дякуємо Дириґентові п. Ю. Філіпову і всім Хористам за зворушливий спів, який так любив Покійний.

Наша сердечна подяка о.прот. Ф.Історчину за довершення чину Похорону, зворушливо слово працання над домовиною. ласкаве відслуження Панахид на 9-ий і 40-ий день Упокоєння і за духовну опіку в цей тяжкий для нас час.

Наша найбільша подяка приятельці і сусідці п-і Олені Криворук, яка, хоч сама слабенька, не пропустила й одного дня, щоб не прийти і не підтримати морально, а часто і допомогти пересадити немічного в крісло, а під кінець помогти перевернути з боку на бік— а це ж тривало більше року! Також не менш сердечно дякуємо п-ву Ніні і Миколі Криворук, які наче рідні діти своїм постійним піклуванням улегшували життя—часто привозячи гарячі страви і розраду. У нас просто не вистачає слів, щоб подякувати Вам відповідно за всебічну підтримку—нехай Господь береже Вас в доброму здоров'ї.

Наше велике признання і подяка Паням: Марусі Барнай, Галі Максимюк з Мамою, Галі Степаненко, Зої Лапченко, Гані Забіяці, Люді Мирфі з Мамою, Валі Лімонченко з Мамою, Славі Французенко з Мамою, Терені Бень, п-ву О. і Ю. Криволап і сусідкам за всебічну допомогу і підтримку. Окремо дякуємо п-і Соні Кравець—Голові Сестрицтва за піклування, збірку на нев'янучий вінок в пам'ять Покійного і влаштування Поминок на 40-ий день упокоєння, як також всім Сестрицям за допомогу.

Наша особлива подяка п-ву Галині і Романові Петренкам, які відгукнулися в найтяжчу хвилину і поспішили розділити її з нами та по родинному багато допомогли нам.

Дякуємо Всім, хто відпровадив Покійного в останню дорогу до місця вічного спочинку на Православний Цвинтар в Баунд Брук, хоч не легко було прибути з віддалених місць, як і всім друзям які через стан здоров'я чи віддаль не змогли прибути, але думками були з нами. Сердечно дякуємо друзям за таке зворушливе відспівання Панахиди під журливі звуки дзвонів в Церкві-Пам'ятнику, за віддання останньої шани—несення домовини і за участь в Поминальному Обіді.

Щиро дякуємо пп. Петрові Крамаренкові за переведення Поминок і за родинні спогади; Павлові Лимаренкові за прощальне Слово над свіжою могилою і під час Поминок, де він коротко відтворив життєвий шлях Покійного, Його участь у Визвольних Змаганнях і політично-громадську працю; Миколі Базилюкові за жмуток спогадів. Дякуємо пп. Вікторові Кирейкові і Петрові Стокальському за переведення збірки в пам'ять Покійного.

Сердечно дякуємо всім хто так шляхетно вшанував пам'ять Покійного, жертвуючи на добродійні цілі: на Фонд ген. П.Григоренка –Любов Марголіна, В.Діберт, разом 40.00 дол., на Фонд Побудови Пам'ятника Митрополитові В. Липківському—Варвара Бакало, Маруся і Микола Барнай, Юлія і Володимир Безсонів, Олександра Бражник, Наталка і Петро Буняк, Олена і Константин Варварів, Оксана і Василь Верига, Василь Ґарбер, Оксана і Гілберт Генс Паніматка О.Губаржевська, Антоніна і Леонід Гусак, Варвара Діберт, Олександер Діберт, Марія Дубровська з Родиною, Валентина Захвалинська, Василь Зоря, Ліда і Віктор Кирейко, Маруся і Гіві Кобі, Клава і Дмитро Корбутяк, Соня і Філігоній Кравець, Маруся і Петро Крамаренко Оля і Юрій Криволап, Ніна і Микола Криворук, Марія і Віктор Кулій, Ґерті і Борис Кучинські, Ангеліна і Павло Лимаренко, Євдокія Лімонченко, Ольга Лукащук з Родиною, Галина і Степан Максимюк, Ольга й Ігор Масник, Килина і Мусій Матула, Оленка Матула, Оля і Петро Матула, Люда і Ричард Мирфі, Олена Несіна, Марія і Петро Одарченко, Галина і Роман Петренко, Ліда і Константин Приходько, Микола Скиба, Надія й Іван Соколовські, Євгенія і Константин Степові, Галина і Микола Степаненко, Клава і Петро Стокальські, Аіда і Євген Федоренко, Олена і Юрій Філіпов, Ярослава і Микола Французенко, Паніматка Т. Шпірук. Разом: 1280.00 долярів.

Не можна тут перечислити поіменно всіх людей доброї волі, що відвідували, телефонували, або відгукнулися письмово—облегшивши своєю ласкавою увагою наше горе. За всю допомогу і підтримку Всім Вам, Наші Дорогі, наше сердечне Спасибі і нехай Господь обдарує Вас своєю ласкою і міцним здоров'ям.

Вдячні: Варвара Діберт —дружина
Лесь Діберт—син
Оля Матула з Родиною—донька

Пануюча еліта в СССР

(*Продовження зі стор. 2*)

пускники таких шкіл ідуть працювати у партійні комітети, в КҐБ і на дипломатичну службу. Вони будуть оприділяти характер совєтського естаблішменту і робити політику.

Совєтська правляча еліта пов'язана у єдину кастову піраміду влади. Цементом є традиції, ритуал, звички і клюби. Такі державні клюби, „дачі", звичайно ховаються під вивісками готелів і навіть „фінських лазень". У таких клюбах не питають хто ти? — досить авта з державним номером і шофера в уніформі.

Їжа тут вишукана, дорогі старі вина, більярдні столи, дорогі роялі, золоті канделябри, кольорові телевізії, закордонні газети і журнали, часом порнографічні (таких — ніколи нема в продажу), солідні бібліотеки, на стінах оригінальні картини відомих майстрів, старі літографії.

Клюби ЦК КПСС самі фешенебельні. Клюби обкомів і горкомів — більше демократичні. Є клюби для літераторів, журналістів, художників, композиторів. Там можна подивитись заборонений для народу закордонний фільм, познайомитись і потанцювати з балериною, випити чеського пива. Там люблять іронію, але не визнають сарказму. Там складають злі епіграми та гострі, часто порнографічні анекдоти.

В демократичних клюбах горкомів (міських комітетів) і райкомів (районних комітетів) їжа скромніша, але є досить коньяку і чорної ікри.

Клюб ЦК і Ради міністрів — найкращі: тут дорогі меблі, чудова обслуга, їжа. Там синтезують постанови й резолюції ЦК КПСС. Там можна побачити балерину і примадонну, які шукають покровителів і мріють про хутку безпечну кар'єру, є тут просто жінки, молоді та гарні, які також „хочуть жити".

Партократія в СССР в середньому має 60 років. Були спроби виявити соціяльне походження еліти, але той задум, як небезпечний, залишили. Все таки запитано 18 720 партійних чиновників, які проявилися після Другої світової війни. Виявилося, що у 44 відсотків таких опитаних батьки були службовцями (урядовцями), у 27 відсотків — інженерами та економістами, у семи відсотках — селянами. Кількість селян-батьків серед партійних чиновників у 20-30-их роках була 12 відсотків, робітників — 49 відсотків; чиновників — 26 відсотків і 9 відсотків — військових.

Серед секретарів обкомів (обласних партійних комітетів) вищу освіту мають 64 відсотки, секретарів горкомів — 79 відсотків.

Виходить, що вища освіта — передумова до партійної кар'єри, але це далеко не так. Типовий партійний робітник 1970-их років мав 35-40 років віку. Тих, хто до 50 років віку і більше не просунувся вище по партійній драбині, звичайно переводять у промисловість, у сільське господарство або в наукову (?) діяльність. Для партійного робітника закінчення вищої школи обов'язкове. Випускники університетів досягають вершка кар'єри через 28 років. Кандидати наук і доктори наук стають лекторами і дорадниками (ЦК) Центрального Комітету.

Велике значення для кар'єри мають родині зв'язки. 39 відсотків робітників ЦК КПСС мають близьких родичів у міністерстві оборони, в КҐБ, міністерстві закордонних справ. Хто опинився серед еліти завдяки власним силам — це ті, що рухливі, ініціятивні (для себе), динамічні у функціональному розумінні.

З високопоставлених родин, щоб бути серед еліти, можна бути і пасивним.

Партократію не зобов'язує тактовність, ввічливість, обов'язковість. Такі риси навіть погано впливають на ріст кар'єри. Культурна людина завжди програє у порівнянні з хамом. Культурній людині важко пристосуватися. Для плебея — це як вода для риб.

До політичної кар'єри стримлять люди не здібні до систематичної праці. Кадри правлячої еліти на всіх щеблях рекрутуються з дилетантів. Тоді дипломи — захист для неуцтва. Туди йдуть невдахи-інженери, погані журналісти. Двері до правлячої еліти відкриваються тільки перед тими, хто пожертвує професійністю в ім'я партійности. Навіть добрий фахівець на такій праці деквалифікується. Поступ у кар'єрі можливий при відсутності самостійности, при жертві засадами задля директив. Партократ не може самостійно думати. Його свідомість заповнена ірраціональним марксизмом-ленінізмом.

Тому на Заході з розпукою питають, як це можливо, що на найвищому рівні ЦК, Політбюро, Ради міністрів не розуміють того, що відомо кожному, а власне, що тоталітаризм — антинаціональний, антинародний, антилюдський. Як можуть такі люди не хотіти реформ? Адже вони, мовляв, „люблять свій нарід", вони не можуть „не думати про будуччину".

Партійна селекція не пускає на вершок піраміди розумних і характерних людей. Там місце також тим, дипломи яких не відповідають знанню.

Значення партійного робітника оприділяється здебільшого розміром помешкання. Все інше другорядне. До „значення" належить лімузина „Чайка", утримання якої коштує річно десять тисяч карбованців. Вікна лімузини не пробиває куля.

Помешкання того, хто користає лімузиною ЗІС, рівняється площі танцювальної залі. Антикварні меблі — ознака того, що їхній власник не менше як секретар ЦК. На праці в додаток до службового кабінету є кімната відпочинку з ванною. Такий чолов'яга має прибічного лікаря, тілоохоронця і знавців отрути, які виявляють, чи їжа не отруєна. Вершком амбіції є стати депутатом Верховної Ради. Справа тут не в грошах, бо такий депутат отримує місячно 50-100 карбованців. Ціниться насправді червоний прапорець на одязі. Привілеї такого прапорця великі, зокрема — діставати безплатно вишукану їжу із „закритих" маґазинів. Така їжа і не сниться звичайній совєтській людині.

Люди в Совєтськім Союзі хочуть орденів і взагалі всіх можливих ознак „важливости". Громадянин з орденом означає значно більше, як той без ордена.

І на кінець кількість секретарів — це символ керівництва, вождя. Сталін мав 39 секретарів, Хрущов — 27, а Брежнєв має 51.

Напередодні зустрічі громадян Золочівщини

Нарешті, Збірник про Золочівщину наближається до остаточного завершення. З цієї нагоди на прохання багатьох колишніх громадян Золочівщини відбудеться величава пропам'ятна Зустріч у Торонто, під час якої можна буде набути довгоочікувану книгу.

З'їзд відбудеться у суботу, 3-го липня ц.р., в залях престижевого Інституту св. Володимира, що знаходиться майже у центрі міста. Додатньою обставиною Зустрічі є те що вона відбудеться під час вакацій-відпустки для студіюючої молоді, і шкільний інтернат, що приміщується також у системі Інституту, буде вільний на нічліг для приїжджих за дуже поміркованну ціну.

Пропам'ятна Зустріч відбудеться під знаком відзначення ювілею народження Маркіяна Шашкевича—великого сина Золочівщини й України. Традиційне свято на українських землях—похід людей на Підлиську гору, окупантом заборонене, тож духовою уявою перенесемось на Маркіянову гору, щоб зображально відтворити, відновити і переосмислити багатозначність пробудителя Галицької України.

Збірник про Золочівщину упорядковано за рекомендованою схемою Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій при НТШ, і він друкується під фірмою НТШ. Тематично Збірник складається з 16-ти розділів: географія, демографічна статистика і мапа Золочівщини становлять перший розділ. Історія Золочева, Бродів, Буська, Олеська, містечок і сіл Золочівщини опрацьована низкою дослідників та індивідуальними колишніми мешканцями даних місцевостей.

Окремий розділ присвячено М.Шашкевичеві та сучаснішим письменникам-поетам Золочівщини. На окрему увагу заслуговує стаття про москвофільство в Золочівщині, його генезу, зразки, аґентурність та боротьбу з тим шкідливим феноменом

Процес національного відродження Галичини на переломі XIX-XX ст.ст. змальований колишніми учнями золочівської гімназії і майбутніми визначними педагогами, військовими і культурно-громадськими діячами.

Про визвольну боротьбу за українську державність, Четверту золочівську бриґаду, Листопадовий Зрив і Акт проголошення соборности в Золочеві написали провідні діячі тих подій.

„Від поразки до нового почину"—розділ, що охоплює події між двома світовими війнами. Терор польського режиму супроти українського населення, криваві суди над патріотами, розбудова кльтурного, економічного, шкільного і релігійного життя в Золочівщині та зусилля поляків перешкодити цим процесам—ось низка тем, що заповнюють сторінки цього розділу.

„Золочівщина на тлі подій Другої світової війни"—це розділ, що змальовує окупацію большевиками Західньої України, тривожний дух сходу, арешти, запроторення людей до в'язниць, жахлива масакра в'язнів у золочівській в'язниці тощо. Тут подано неповний список закатованих, знімки замордованих московськими катюгами в'язнів, спогади очевидців, прихід німців, знімки індивідуальних могил і збірної могили, в яких поховано сотні замучених осіб—цвіту Золочівщини.

Про боротьбу підпілля й УПА в Золочівщині після другої большевицької окупації поміщено дві статті: одна написана знавцем цієї справи на підставі архівних матеріялів УПА-УГВР, а друга—учасником боротьби проти Москви, видачі якого вона патологічно домагається протягом уже багатьох років. У зв'язку з тим поміщено статтю того самого автора про процес у Красному, що відбувся 1968 року над групою колишніх бойовиків ОУН—УПА та ціль того судилища.

Завдання цієї статті—поінформувати читача найзагальніше про тематику Збірника. Серед багатьох авторів розвідок про Золочівщину маємо понад тридцять осіб з університетською освітою, професорів, дійсних і звичайних членів НТШ, публіцистів і культурно-громадських діячів. Збірник матиме плюс-мінус 600 сторінок стислого матеріялу, понад 150 фотоілюстацій-знімок, персональний і географічний показник та коротке резюме англійською мовою про завдання Збірника

Золочівці—як це психологічно властиве кожній громадсько наставленій людині—переживали своєрідний комплекс „меншевартости" знаючи, що про їхню вужчу батьківщину немає окремого збірника. Тепер, коли мрію здійснено і совість покоління зреалізовано, моральною повинністю кожного, хто може, взяти участь у Зустрічі. „Якщо не я, то хто, якщо не тепер, то коли..."—каже філософ.

Земляцькі з'їзди з метою плянування, опрацювання й видання збірників відбуваються всюди на континенті нашого поселення за останні двадцять з гаком років. Отож держімо високо шляхетну гордість золочівців та примандруймо на Зустріч до Торонто, щоб бути безпосереднім учасником події, на яку довго довелося нам чекати.

Хто бажає набути збірник, може це здійснити, висилаючи замовлення на нижчеподану адресу. Ціна збірника—35 дол. Тираж невеликий.

Зголошення на З'їзд просимо спрямувати якомога в найближчому часі на адресу: Zolochiv Banquent Committee, 77 Leggett Ave, Weston, Ontario M9P IX5, Canada.

Володимир Болюбаш

МОСКОВСЬКИЙ АВТОМЕХАНІК ВІКТОР Томачинський, перший в історії СССР подав до суду КҐБ за обман. Томачинський заявив, що він втратив у заробітках 13,400 рублів через те, що КҐБ не виконало своєї обіцянки дати йому дозвіл на виїзд до ЗСА. КҐБ зате обвинуватив його у паразитизмі й тунеядстві і суд, очевидно, засудив Томачинського на рік тюрми й виселення з Москви, а оправдав КҐБ.

З НАГОДИ 90-ТИЛІТТЯ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА
складаємо 500.00 долярів на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД
в пам'ять Батьків
хор. ГРИГОРІЯ і учительки ТЕОДОСІЇ
та брата НЕСТОРА, старшини УПА СТЕЛЬМАХІВ.
ІРИНА та інж. ОСТАП ЗАХАРКІВ

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ „ЗАМІСТЬ КВІТІВ" В ПАМ'ЯТЬ ДОРОГИХ ОСІБ ЗА 1981 РІК

(Місячник „Наше Життя" друкував щомісяця в чию пам'ять жертводавці складали свої пожертви).

250.00 дол. І. і О.Ратич,
200.00 дол. І. Ганушевська і О. Кизик,
120.00 дол. 12-ий Відділ СУА,
115.00 дол. 64-ий Відділ СУА,
110.00 дол. Д. Ярославська-Столярчук,
107.00 дол. 54-ий Відділ СУА,
По 105.00 дол. Л. Артимишин, 71-ий Відділ СУА,
По 100.00 дол. Т.Гусяк, К.Каленяк, д-р О.Котик-Степанович, М.Ржепецька, С.Ріпецький, С. і В. Сенежак, Г. Шляффер, Л. Янів-Фонтана, М. Ярош,
93.00 дол. 47-ий Відділ СУА,
По 75.00 дол. Д-р Т і д-р Х. Притула-Кузьмович, д-р О. і д-р Ю. Тритяк,
По 70.00 дол. Родини Бабюків, Шміґелів і Пастернаків, О. і Я. Городецькі, О. і О. Клюфас, д-р Г. Скорецька,
По 55.00 дол. З.Воробець, Л. і В. Гладкі, М. і І. Оленські, С. і О. Олесницькі, 33-ій Відділ СУА,
По 50.00 дол. Г.Баландюк, П. Бокало, Я. і П.Турко-Бодрак, Я. і Я. Букачевські, М.Гординська, Д. Горняткевич, М.Даниш, О.Клюфас, Л.Кучерська, Ковбаснюк - бюро подорожей, д-р М. і М.Кознарські, д-р Д. і д-р Д.Кострубяки, М. і Ю.Котик, Л. і д-р А.Лемішка, М. і Й. Лисогір, род. Лисобей, Г. Мак Гіл, А. Макух, О.Берч, Б. і Т.Шепеляві, О. і д-р Є.Мартинюк, А. Мельник, Х. і Ю.Навроцькі, Д. і В.Оріховські, А. і д-р В.Петришини, О. і В.Роговські, Е.Саноцька, М. і М.Савчаки, М.Тимків, В. і В.Табенцкі, Я.Ткач, Е. і М.Цяпки, М. Шара, П. і В.Шпачинські, В. і А.Шумейки, 1-ий Відділ СУА 62-ий Відділ СУА, 91-ий Відділ СУА, 102-ий Відділ СУА,
45.00 дол. М. і Ю.Савчаки,
По 40.00 дол. М. і Р.Данилюки, М. і Е.Козаки, Л. і Р. Мельники, Я. і А.Яросевичі
35.00 дол. М. і д-р Б.Цимбалісті,
по 30.00 дол. М. і В.Барагури, Д. і Е.Жарські, 93-ій Відділ СУА,
по 25.00 дол. О. і Ю.Артюшенки, І. і Р.Бабяки, М.Білоскурська і Д.Яворівська, М.Гнатчук, М.Голуб, І.Гошовська, Т.Гурин, О. Л.Дмитревичі, М. Двояр, Л. і В. Кий, Б.Котис, М. і С.Кохановські, В. Левицька, М. і Е. Песьків, род. М.Логази, В.Нагоpняк, І.Нанасси, Л. Одежинська, ООЧСУ — Відділ 33, М. і д-р В.Палідвор, О. і Р.Рогожа, М. і В.Роговські, Я. і Я.Рубель, род. д-ра С.Сивак, род. М.Стефанишин, Е. і С.Шугани, М. і Я.Томоруґ, М. Р.Торієллі, О.Тритяк, УККА — Відділ Н.Бронсвік, ОБВУА — Рочестер, род. Федорів, д-р Б.Целевич, Округа СУА — Ню Йорк, 92-ий Відділ СУА, 107-ий Відділ СУА,
по 20.00 дол. д-р Б.Бабій, Т. Р.Бриттани, М.Булавка, І. і М. Бучаки, д-р М.Войтович, Л.Гевка, А.Гординський, І. Гронь, Р. і Л.Гуцалюки, Я. і д-р О.Ґудзяки, д-р О.Дерій, Г. і Г.Добуші, М. і Т. Залуцькі, Х. і В.Зарицькі, А. і В.Івановчики, С.Кебуз, Т. і І.Книгинські, О.Ленець, І. і М. Лис, І.Марковський, М. і С.Матвіяків, І. і І. Мокрівські, Л. і М.Мотуз, П.Мотуз, Л. і Р.Мельники, Н.Пісецька, Н.Попель, І. і Я.Щербанюки, І.Скочдополь, В.Сорока, М.Ткачук, О.Трачук, Л.Фіцалович, М.Футей, П. і З.Чайковські, М. і І.Цьопики, М.Чубата,
по 15.00 дол. І.Гладка, Д.Гузар, В.Гусак, С.Джон, Н.Юрчинська, І. і Я.Клим. д-р А.Коцибала, Н.Кокольська, Г.Котис, М.Кульчицька, І.Лодинська, А.Матушевська, О.Муссаковська, К.Омен, О. і Я Ощудляки, М.Річ, М. і В.Ровенки, В.Садівник, В.Смик, Е.Тріска, Ю. Федорович, 21-ий Відділ СУА,
по 10.00 дол. Д.Балазюк, О. і Ю.Бачинські, Л.Бак, С. і М. Барусевичі, О.Карпяк-Бенцаль, З.Білас, Л.Бук, І.Бундзяк, М.Васьків, Л. і Б.Гайдучок, С.Гаврилюк, О.Гірна, І. і І.Городиські, Г.Гошовські, І.Гошовська, П.Грищук, В.Гринчук, О. і О. Дацко. О.Дмитревич, О. Духник, Л.Єднака. А.Зобнів, З.Захарченко, О. Жевко, Н. і О.Зінкевичі, О.Качмарська, М.Карпевич, І. Кіндрачук, О. і В.Кіршаки, К. і А.Кобрин, О. і В. Корж, Д. Костів, М.Котик, С.Крушельницька, Т.Кульчинська, О. і О.Дацків, С.Лісікевич, С. і І.Лотоцькі, Г.Михайлів, І.Небелюк, А.Никифоряк, О. і М.Нич, З.Онишкевич, О.Озимко, Т. і П.Панкевичі, А. Й.Петрух, Л. і М.Пежанські, І.Пік, Г.Пісецька, О.Платош, М. і О.Поліщук, М. і Т.Попович, Л.Придаткевич, А.Псуй, А.Пищимуха, О.Рак, Н.Рінник, О.Різник, І.Рожанковська, В.Романовський, А. і П.Самутини, А.Сатурський, М.Сатурські, М. і М.Савицькі, Сестрицтво пресв. Богородиці - Н.Бронсвік, М. і М.Слободяни, У.Старосольська, А. і О Стельмах, А.Талан, род. Татарських, А. і М. Тимюк, Д.Хариш, Д.Чорнодольська, В.Черевко, М.Фірчук, Я.Филинник, П.Шавяк, род. Шпон, Н. і Ю. Штогрин, В.Штуль. О.Щур, І.Яцишин,
по 5.00 дол. А.Бохонок, М.Білас, І.Борис, Дж.Видс, Т. Воробець, М.Гатала, род. Дужбак/ А.Кахан, О.Калиновська, П.Книш, І.Комар, Д. і У.Костів, З. і І.Котрило, Г.Козар, М.Кузів, Д.Похман, М.Пасійчук, П.Литвин, А.Марусевич, С.Михайлишин, П.Папроцький, А.Поліщук, П.Попів, В.Снігура, В.Смаль-Стоцька, Е. Стельмах, Л.Хай, М.Хархаліс, І.Хміпевська, Є.Цісик, А. Чумак,
по 2.00 дол. Н.Чарнецький.

ВП. Жертводавцям щиро дякує Управа Українського Музею

ВІДКРИТТЯ МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВКИ КАРТИН

відомого грузинського художника

Проф. ОТАРИ ШІУК (ШІУКАШВІЛІ)

відбудеться

21-го березня 1982 р., о 1-ій год. по пол. у Ґалерії ОМУА, 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

Виставка триватиме один тиждень, в суботу і неділі від 1-ої до 8-ої веч., в будні дні в годинах від 6-ої до 8-ої веч.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

має честь запросити Вас на

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ та ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР

на загальну тему

МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ в АМЕРИЦІ

ПРОГРАМА:

1. Відкриття та слово про публікації Академії (5 хвилин)
   Я. БІЛІНСЬКИЙ, Перший Віцепрезидент УВАН
2. Слово про Архів-Бібліотеку (5 хвилин)
   В. ОМЕЛЬЧЕНКО, Генеральний Секретар та Директор Бібліотеки
3. Наукова діяльність Академії (5 хвилин)
   О. ФЕДИШИН, Науковий Секретар
4. „Американська наука, українська наука і завдання УВАН"
   Доповідь Ю. В. ШЕВЕЛЬОВА, Президента Академії
5. Панель на тему „Етнічність у професійному та академічному світі: неґативи і позитиви" (Ethnicity in the Professions and Academe: Advantages and Disadvantages)
   Учасники: Б. ВИТВИЦЬКИЙ, Р. КОРОПЕЦЬКИЙ, А. ФЕДИНСЬКИЙ

(Після цієї короткої програми, відбудеться товариська зустріч. Запрошуйте і приводьте Ваших друзів, бо у нас немає усіх прізвищ та адрес осіб, які цікавляться українською наукою).

Зустріч відбудеться

в суботу, 27-го березня 1982 р., о 3-ій год. по пол. у будинку Академії:

Ukrainian Academy of Arts and Sciences in U.S., 206 West 100th Street, New York, N.Y.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 19-го березня 1982 року, о год. 7-ій веч.

ВЕЧІР В ПОШАНУ МИСТЦЯ ПЕТРА АНДРУСЕВА

ДОПОВІДЬ

Проф. ЛЮБОМИРА КУЗЬМИ

„ПЕТРО АНДРУСІВ — МИСТЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МАЛЯРСТВА"

Доповідь буде ілюстрована прозірками з творчости Мистця.

ГУРТКИ КНИГОЛЮБІВ
ім. Н. Королеви і Л. Костенко у Філядельфії, Па.

запрошують на

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ІВАНА СМОЛІЯ

в неділю, 21-го березня 1982 року, о год. 4-ій по пол.
в залі Освітньо-Культурного Центру

В програмі, крім **АВТОРА**, *беруть участь:*

МАРІЯ ХАРИНА, ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ, ЕВДОКІЯ БЛАВАЦЬКА, ВОЛОДИМИР ШАШАРОВСЬКИЙ, ЛІЗА ЧЕПІЛЬ, НАТАЛІЯ КОТОВИЧ, ЛЮДМИЛА ЧАЙКІВСЬКА.

Після програми — ЗУСТРІЧ з АВТОРОМ при чаю і солодкім.

Вступ 3.00 дол.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
НАШОЇ
МАТЕРІ, ТЕЩІ та БАБУНІ

св. п.

МАРІЇ ГОЛУБОВИЧ
з ГРАБОВИЧІВ

клонимо голови і заносим молитви до Всевишнього

з участю у

СЛУЖБІ БОЖІЙ

котра відбудеться

18-го березня 1982 р., о год. 8-ій рано
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

ЛЯРИССА ГОЛУБОВИЧ ПЕНЦАК — донька
ДМИТРО ПЕНЦАК — зять
РОКСОЛЯНА І СТЕФАН МІСИЛО — внучка з мужем
РОСТИСЛАВ, ОРЕСТ та АДРІЯН — внуки

У глибокому смутку повідомляємо Рідню, Друзів Зброї і Приятелів, що 11-го березня 1982 року відійшов на Вічний Спочинок, на 88-му році життя

бл. п.

ІВАН ПІҐУЛЯК

сотник Армії Української Народної Республіки Буковинського Куреня, народжений 15-го лютого 1894 р. в Кіцмані, Буковина, визначний Союзовий і громадський діяч, кілька-разовий голова УККА, делеґат Союзових Конвенцій, учитель і автор книжки народних танків школи В. Авраменка.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 14-го березня 1982 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Мацка при 1609 W. Sayette Street, Syracuse, N. Y.

ПОХОРОН відбудеться 15-го березня 1982 року, о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а звідти на місцевий український католицький цвинтар в Сиракюзах, Н. Й.

У глибокому смутку:

син — ЯРОСЛАВ
брат — СИЛЬВЕСТЕР в Україні
сестра — МАРУСЯ в Україні
та ближча і дальша Рідня в Україні
та Сиракюзькі Приятелі і Союзовці

Пассейк, Клифтон, Патерсон, Ратерфорд і околиця!

В неділю, **28 березня 1982 р., о год. 3-ій по пол. в приміщенні Української Централі** при 240 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж. відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, по два представники від кожного Відділу та конвенційні делегати наступних Відділів:

42, 64, 134, 182 і 394.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Прийняття протоколу попередніх зборів.
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1982 рік.
9. Доповідь головного предсідника УНС д-ра ІВАНА ФЛИСА.
10. Різні справи.
11. Закриття зборів.

У Зборах візьме участь
д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ
ІВАН ХОМКО, *голова*
ВАСИЛЬ МАРУЩАК, *секретар* ІВАН БЛИХА, *касир*

Г. Шилюк пише...

(Закінчення зі стор. 1)

не зажили. В 1954 році його відправили у Львівський військовий шпиталь, оскільки стан здоров'я різко погіршився. Відправити — відправили. Забрати назад — не довелося ні живого, ні мертвого. Живого — тому, що він не вижив. Мертвого — тому, що не було засобів оплатити подорожні видатки. У держави також 'не виявилося' засобів, щоб привезти 'фронтовика' і поховати його на тій землі, де він виріс. Поховали його там же, у Львові, силами шпиталя.

Не довго прожила і мати, не перенесла горя. Померла. Сирітське дитинство, сирітські сльози. Хто їх зрозуміє? Кому вони відкриті? Кому вони зрозумілі? Тайно пролиті в темних кутках, без свідків.

Гіркі, тяжкі дитячі сирітські сльози. Чий руці дозволено їх витерти? — Дуже чисте, не лукаве серце. Такому може звіритись сирота. Виховувався мій чоловік у дядька, який пообіцяв батькові перед смертю, що візьме до себе як сина. Дядько доказав це ділом. Виховував і годував хлібом, як сина. Виріс. Відбув 'священний обов'язок' громадянина. На сторожі Батьківщини 'охороняв' те, що завоював батько життям. Після закінчення служби (батько) передав (синові) в надійні руки — дальше охороняти 'завойоване'.

Сам (Василь) перейшов на місце споживача, споживача завойованого щастя. Почав працювати на заводі. Засобів, щоб збудувати своє мешкання, немає. Звідки засоби у сироти? Черга на комунальну квартиру. Черга від 1971 року; черга до сьогодні, до 1980 року. Десяток років — немалий строк. З них чотири роки — перший в черзі, але з постійною відмовою в одержанні тієї житлової площі. Але ж маємо право на мешкання. Право гарантоване. Право завойоване. Право, яке охороняв (він). Право, яке охороняють. Право, яке будуть охороняти. Право в безправ'ї.

Чотири роки — скарга в радянські урядові установи. У найнижчі. У найвищі. Листи... Заяви... Скарги... Адресовані у найвищі установи. Переадресовані у найнижчі установи. Найнижчі і найсильніші — місцеві установи. Результат?.. Є.

Першою мене — виписали. Вимагали мій пашпорт для перепровірки. Перепровірили. Виписали звідти, де була прописана. Потім чоловіка зняли з черги на одержання квартири. Позбавили ілюзій.

За той час народився син. Не знаю, громадянин він чи ні, оскільки він також не прописаний. А оскільки він не прописаний — значить не живе формально. Живе реально. Формально — ні. Я також формально — ні.

І знову скарги. Знову заяви. Очікуємо другої дитини. Живемо у сараї. У повному 'достатку'. І 'щастю'. Скарги до місцевої влади. Скарги до найвищої влади. Результат?.. Обов'язково після першої телеграми до Президії Верховної Ради, переадресовані ними до місцевої влади, найсильнішої, з проханням прийняти на особисту розмову в Президії.

Дії знеособлюють. Знеособили чоловіка. Виписали. Викликали військовою повісткою у военкомат і, відібравши військовий квиток і пашпорт, виписали з міста... Що таке виписка — прописка? Прописка — 'право' на мешкання в СРСР. Виписка — 'право' на кримінальну справу із-за відсутности в пашпорті прописки. На все є своє 'право'. Ну, а оскільки мешкання у нас нема, прописувати нас нікуди — вихід один — в місця "отдаленные" (на заслання).

Іронія долі? Ні. Ще раз ні. Ми — християни. Християни-п'ятидесятники. Християни, які борються за свої ідеали. Двобій не з легких. Ми не витримали двобою. Сил не вистачило дальше для боротьби. Вистачило лише написати заяву до радянського уряду, щоб випустили нас звідси. На це також маємо право, гарантоване міжнародними і радянськими законами. Результат?.. 'Формально' — нас випустили, оскільки ані я, ані чоловік, ані син ніде не приписані до якогось місця. 'Реально' — ні, не випустили, оскільки живемо ми ще на території Радянського Союзу. Жити — то живемо, а жити — то ніде. Сарай — не мешкання. За сарай батько життя не клав. Він поклав життя за 'краще майбутнє' для своїх дітей, живучи в 'поганому' минулому в хатинці...

Трагедія? Ні. Прямо факти. Факти нашого права. Гарантованого права. Права радянської людини.

Січень 1980 р.
м. Ровно (Рівне)

Г. Шилюк".

Отарі Шіук...

(Продовження зі стор. 1)

рано проявив зацікавлення образотворчим мистецтвом і велике своє обдарування. Тбіліську Мистецьку академію в клясі славнозвісного мистця і професора Аполлона Кутателадзе закінчив у 1950 році з найвищими відзначеннями, де протягом шести років мав престижеву так звану „сталінську" стипендію, найвищу в СССР (800 рублів на місяць), яку давалося лише найпершому учневі.

Як є правилом у Совєтському Союзі, найздібніших учнів лишають для лекторства в тих вищих школах, які вони закінчили. Так було і з О. Шіуком: він професорував у своїй Альма Матер, і щойно в 1955 році виїхав з Тбілісі до Москви. Тут, крім малювання, як і раніше, своїх полотен, він став також художнім оформлювачем фільмів, наприклад, балету „Ромео і Джульєтта" з прімабалериною — славнозвісною Галиною Улановою в 1952 році. Він же художньо оформив оперу „Борис Годунов" для Большого театру в Москві, найбільш престижного театру в СССР. Найголовніші твори О. Шіука, особливо ціла серія картин, присвячених „вітчизняній" війні, в якій він сам брав участь як призваний вояк-червоноармієць, залишилися в Совєтському Союзі, бо мистець їх не мав би права вивезти. Дещо з менших речей йому вдалося привезти у вільний світ. Це ті твори, що їх він за майже 5,000 долярів „відкупив" у влади і вони знову є його власністю.

Згаданий балет з Улановою був стимулом також для намалювання портрету „незрівнянної богині танцю", за цей портрет Улановоі мистець дістав першу нагороду і міжнародну славу на світовій мистецькій виставці у Відні в 1954 році.

Західній світ мав і інші нагоди познайомитися з О. Шіуком. Він у числі дуже невеликої мистецької еліти з-під совєтів мав нагоду виставляти свої твори на Заході: в Італії, Німеччині, Еспанії та Австрії. Останній раз у цих країнах він експонував свої твори в 1970 році. Але Італію О. Шіук знову відвідав вже після виїзду з совєтів і провів тут півроку, бо якраз мав багато замовлень, зокрема з Американської амбасади, про що радо і навіть з певною ностальгією розповідає. Там його твори розхоплювали, не давали дармувати. А в Америці — вже зовсім інакше: тут кожний повинні вміти проштовхуватися вперед сам. Ця проблема знайома не тільки йому одному. На це саме дещо нарікають і інші мистці, які виїхали з СССР, де признаним майстрам своїх ділянок не треба було вже боротися за замовленнями, за одержанням праці. До них дзвонили, їх запрошували і давали все нові і нові замовлення. Як визнаний і упривілейований портретист, мав О. Шіук портретних замовлень без міри і без ліку. Тут він радо б мав більше замовлень, бож треба думати і про екзистенцію.

Хоча на матеріяльну скруту гість не нарікає. І самому вдається дещо намалювати для відборція його картин, і тут також працює його дружина Белла, яка є добрим музикантом, піяністкою і музикологом. Вона з успіхом працює тут у театрі — Нью Йорк Сіті балет. Піяністкою вона працювала і в Москві, де закінчила в свій час Московську консерваторію і де під професійним оглядом була забезпечена добре.

Щож тоді примусило родину мистця еміґрувати з СССР? На це є одна відповідь: забріханість системи. Суцільна лож, що їх оточувала, робила життя в Москві все більше і більше нестерпним; була фактори і інші. Антисемітизм в СССР — не вигадка, а дійсність, а Белла Шіук — жидівського роду. Цей антисемітизм стосувався до певної міри і їхнього сина—підлітка тоді, коли йому відмовили вступу до престижевої школи Інституту кінематографії, хоч у паперах - документах сина Шіука значилося, що він грузин, а не „єврей", і хоч в тій самій школі викладала музику і історію музики таки ж його рідна мати. В цьому учбовому закладі студіюють виключно росіяни і чужинці з-за кордону. Для жидівської молоді він недоступний, бо скрізь панує... „квота".

На питання, чи антисемітизм посилюється в Москві чи спадає, гості у „Свободі" кажуть, що посилюється. Це свідчення їхнє стосується не України, а самої таки Москви.

Україну обоє добре знають. Попрше Б. Шіук народилася в Харкові, тут виростала і вчилася в українській школі, змалку говорили в її родині виключно українською мовою. Мистець часто бував в Україні і завжди був зачарований її чудовою красою, а Шевченків „Кавказ" очевидно з найбільшим пієтизмом згадує кожний грузин, вірменин, азербайджанець і кожний інший кавказець. Поміж українцями і грузинами є міцний зв'язок, розуміння і солідарність, — каже О. Шіук, — бо всі республіки СССР, крім РСФСР, почувають на собі національний тиск з шовіністичного центру, і тому Грузія співчуває Україні, а Україна Грузії. Це можна сказати так само про інші народи. Ось і Шіуки знають, яких в'язнів найбільше по численних тюрмах і концентраційних таборах по всьому ГУЛагу. Найбільше українців і литовців.

Тому не дивно, чому родина Шіука виїхала з Росії, хоч його картини залишилися там в найкращих музеях численних міст: в Москві Ленінграді, Тбілісі, Сталінграді, в містах Сибіру і багато ще де.

На закінчення розповів цікаву деталь артист-маляр до свого „життєпису еміґранта" вже тут. Як свідомий грузин, поїхав О. Шіук на одну грузинсько-американську імпрезу у день св. Ніни, День грузинської незалежности, у стейті Ню Джерзі. І зустрів там свого троюрідного брата, про існування якого майже нічого не знав. Цей його брат (на жаль, помер півроку тому) був одружений з українкою — свідомою українкою, що походить з Києва.

Вдова по братові—передплатниця і читачка щоденника „Свободи". Іось так була протягнена ще одна „стежечка" поміж посестрами.

В. Білик...

(Закінчення зі стор. 1)

(секретар Богдан Ясінський) — 9 членів, 270 (секретар Степан Островський) — 3 члени та 213 (секретар Володимир Козак) — 1 член. Голова теж звітував про минулорічний успішний День УНСоюзу, що його влаштували чотири Округи УНСоюзу стейту Ню Джерзі під проводом І. Хомка, про участь у зустрічі голів округ на Союзівці в червні 1981 року та про наради окружних управ Ню Джерзі, які відбулися в Головній Канцелярії УНСоюзу. Вкінці він подякував всім членам Управ та представникам відділів за співпрацю, зокрема за їхню працю під час Стейтового Дня УНСоюзу.

Короткий звіт склав секретар Й. Зубрицький і закінчив його подякою всім за співпрацю, а після нього касир Управи В. Бутковський подав точні цифри приходів і розходів Округи, які з кінцем звітового часу дали сальдо 1,615.80 дол. Всі три звітодавці склали теж подяку за допомогу і співпрацю членам Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу і редакціям „Свободи" та „Українського Тижневика" за поміщення віісток перед і після Дня УНСоюзу.

За Контрольну комісію здала звіт М. Мілянович, а вслід за нею потвердила взірцеве діловодство Окружної Управи П. Балутянська, член Контрольної комісії, та С. Островський, її голова. Внесок Контрольної комісії та уділення абсолюторії уступаючій Управі, що її поставила М. Мілянович, піддержала Г. Гаврилюк із доповненням, щоб висловити признання і подяку за виконану працю, що учасники Зборів апробували одноголосно.

Тоді приступлено до вибору Окружної Управи на 1982 рік. На внесок, що його піддержали представники декількох відділів Округи, перевибрано Окружну Управу в такому самому складі на чолі з В. Біликом та з доповненням Управи двома додатковими членами. Переобраний голова В. Білик подякував за довір'я та зреферував пляни праці Округи на 1982-ий конвенційний рік, після чого запросив до слова головного секретаря УНСоюзу В. Сохана.

В. Сохан подав у своїй доповіді загальний стан членської кампанії УНСоюзу за минулий рік і висловився з признанням про працю Надгадсонської Округи. Він також розказав про підготовку до 30-ої Конвенції УНСоюзу та про головні завдання учасників цієї Конвенції, які рішатиме про дальшу долю УНСоюзу та справу злуки УНСоюзу із УБСоюзом. Закінчив він своє слово закликом до поширування один одного і до братської любови, які є основами Українського Народного Союзу, як братської допомогової установи.

Короткий привіт та подяку Окружній Управі за співпрацю склав І. Хомко, голова Пассейкської Округи та голова комітету чотирьох Округ стейту Ню Джерзі для влаштування Дня УНСоюзу, і запросив представників Надгадсонської Округи взяти участь в недалеких вже річних зборах його Округи.

У дискусії, в якій брали участь: М. Сірий, П.Палка, Степан Білик, С. Островський і В. Бутковський, порушено між іншим справи затруднення у „Свободі" чужинців, працю референта братської діяльности, ген. Петра Григоренка та поміщування „контроверсійних матеріялів" у „Свободі". Вичерпні відповіді та вияснення дав дискутантам головний секретар В. Сохан.

Учасники зборів вирішили одноголосно признати з каси Округи 120 дол. на одноствіркове оголошення Окружного Комітету в Конвенційній Книзі УНСоюзу, 100 дол. на Патріярший Фонд, 50 дол. на допомогу українцям у Польщі.

Після закінчення зборів, які закрив голова подякою всім за участь, ще довго велись розмови на союзові та громадські теми при перекусці, що її приготовили Галина Білик і Г. Гаврилюк.

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА, у заряді якого є також харчові купони, домагається тепер від Уряду стислішої контролі осіб, які отримують ці купони, бо в З'єднаних Стейтах Америки можна на чорному ринку придбати підфальшовані купони по зниженій ціні. Пачкарі продають їх також в Мехіко, і громадяни якого переходять кордон ЗСА, закуповують масу харчових продуктів і знову зникають за кордон. Американські офіційні чинники, відкривши фальшивку, не мають навіть змоги притягнути до відповідальности несовісних торгівців і покупців.

СВОГО ЧАСУ У ВАШІНҐТОНІ ПОШИРЮВАЛИСЬ поголоски, що коли президент Роналд Реґен знову кандидуватиме на це високе становище, він зніме із списку теперішнього віцепрезидента Джорджа Буша, бо цього, мовляв, домагатиметься консервативне крило Республіканської партії. „Ніколи в світі", — заявили найближчі співробітники Реґена, бо Президент цінить вище понад все льояльність людини, а віцепрезидент Буш, в опінії приятелів Реґена, є повністю відданою і льояльною людиною, до якої Президент не має жадного застереження.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1982 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінгтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Б. Задорецький, рек. секр.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата, з таким порядком: відкриття, відчитання протоколу, звіти — фінансовий, хворих, організаційний, дискусія, справа 30-ої Конвенції УНС, збирання чл. вкладок. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., Ст. Мартинюк, кас., С. Васьків і С. Приймак — члени Управи.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Ньюарку, Н. Дж.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

в неділю, 21-го березня 1982 р., о год 2-ій по пол. в залі Українського Народного Дому
при 140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, по два представники від кожного Відділу та конвенційні делегати наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір президії зборів.
2. Відчитання протоколу попередніх Річних Зборів.
3. Звіти уступаючої Управи: голови, секретаря і касира.
4. Звіти Контрольної Комісії.
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі.
6. Доповідь ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО, ГОЛОВНОГО організатора УНС.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Обговорення пляну праці на 1982 рік.
9. Обговорення організаційної кампанії.
10. Внески, запити, закриття зборів.

В зборах візьме участь
Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Юліян Баранюк, *голова*
Володимир Боярський, *касир* Роман Лапичак, *секретар*